

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญญาตรี
ภาควิชาพืชสวน

เรื่อง

การออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้าน คุณสุรพล ปัญญารัตน์
Landscape Improvement Design at the House of Mr. Surapon Panyarat

ภาควิชารับรองแล้ว

(รศ. ดร. สมชาย กกล้าหาญ)

หัวหน้าภาควิชาพืชสวน

b.....
i.....

วันที่ 27 เดือน 10 - พ.ศ. 50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้าน คุณสุรพล ปัญญารัตน์
Landscape Improvement Design at the House of Mr. Surapon Panyarat

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 73578
วัน,เดือน,ปี 20 ก.ค. 2550

b. 117๙4835
i.....

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พืชสวน)

พุทธศักราช 2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง : การออกแบบและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บ้านคุณสุรพล ปัญญารัตน์
โดย : นายนवल ภูษากักตัญญา
สาขา : พืชสวน
ภาควิชา : พืชสวน
คณะ : เทคโนโลยีการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. ศรายุทธ ผลโพธิ์

บทคัดย่อ

บ้านคุณสุรพล ปัญญารัตน์ บ้านเลขที่ 89/41 ม.ได้อีเพลส ถนน คุ่มเกล้า หมู่ที่ 1 แขวงลำ
ปลาทิว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ในการจัดสวน 61 ตารางเมตร ขั้นตอนในการศึกษามี
6 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย 1) การสำรวจข้อมูล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล 3) การสังเคราะห์ข้อมูล 4)
การประเมินราคา 5) ขั้นตอนการจัดสวน และ 6) การประเมินความพึงพอใจ จากการศึกษาได้เป็น
พื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน ส่วน A พื้นที่บริเวณหน้าบ้านทิศใต้ติดกับแนวรั้วภายในบ้าน ส่วน B บริเวณมุม
ทิศตะวันตกของสวน และ ส่วน C บริเวณมุมทิศเหนือของสวน โดยมีรูปแบบของสวนแบบบาหลี่ การ
ประเมินความพึงพอใจของเจ้าของบ้านด้านความสวยงามและการประเมินความพึงพอใจด้าน
ประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมากและดีตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Title : Landscape Improvement Design at the House of Mr. Surapol Panyarat
By : Mr. Navapon Pusapakdeenupab
Major : Horticulture
Department : Horticulture
Faculty : Agricultural Technology
Advisor : Dr. Sarayut Phonpho

Abstract

The house of Mr. Surapol Panyarat is located on Khum Klao Road, 89/41 Moo1, Tai Ei Place Village, Lum Prathew District, Ladkrabang, Bangkok. The total area for landscape improvement design is about 61 sq.m. The study process composes of 6 steps; 1) site survey 2) site analysis 3) site synthesis 4) estimate 5) landscaping installation and 6) satisfaction evaluation. From the study, the improvement of the garden area can be separated to 3 zone; zone A is the southern of the house near the fence at the front of the house, zone B is the western of the garden, and zone C is the northern of the garden. The style of this garden is Balinese garden style. The study of satisfaction evaluation of the owner composes of 2 parts; 1) the asethetic evaluation and 2) function evaluation. The average score of aesthetic evaluation is 3.54 that is very good level. The average score of function evaluation is 3.29 that is good level.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษเรื่องนี้จะไม่สามารถสำเร็จและเรียบร้อยได้ ถ้าไม่ได้รับความกรุณาจาก ดร.ศรายุทธ ผลโพธิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยให้คำแนะนำ คุณสุรพล ปัญญารัตน์ คุณจินต์ศุจี ปัญญารัตน์ ผู้ให้โอกาสในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ ตลอดจน บิดา มารดา พี่ๆ และเพื่อนๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือทั้งกำลังกายและกำลังใจมาโดยตลอด ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณในความกรุณาของทุกๆ ท่านที่กล่าวมา ณ ที่นี้

นายนวนพล ภูษามักดีนุภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ค
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
ตรวจเอกสาร	3
อุปกรณ์และวิธีการ	23
ผลการศึกษา	29
วิจารณ์	50
สรุป	51
เอกสารอ้างอิง	52
ภาคผนวก	54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 1 ผลการสอบถามถึงความชอบและความพึงพอใจ	30
ตารางที่ 2 แสดงราคาพรรณไม้	38
ตารางที่ 3 แสดงราคาวัสดุและสิ่งก่อสร้าง	40
ตารางที่ 4 ผลการประเมินแสดงค่าความพึงพอใจด้านความสวยงาม	47
ตารางที่ 5 ผลประเมินแสดงค่าความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า	
ภาพที่ 1	แสดงภาพการวิเคราะห์พื้นที่ (Site Analysis)	32
ภาพที่ 2	แสดงภาพการใช้วงกลมในการออกแบบ (Balloon Diagram)	35
ภาพที่ 3	แสดงภาพการวางแผนปรับปรุงภูมิทัศน์ (Master Plan)	36
ภาพที่ 4	แสดงภาพ Perspective	37
ภาพที่ 5	แสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้านทิศใต้ก่อนและหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ส่วน A)	45
ภาพที่ 6	แสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้านมุขทิศตะวันตกก่อนและหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ส่วน B)	45
ภาพที่ 7	แสดงพื้นที่บริเวณมุขทิศตะวันตกก่อนและหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ส่วน B)	45
ภาพที่ 8	แสดงพื้นที่บริเวณข้างบ้านทิศเหนือก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ส่วน C)	46
ภาพที่ 9	แสดงพื้นที่บริเวณข้างบ้านทิศเหนือหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ส่วน C)	46
ภาพที่ 10	แสดงพื้นที่บริเวณหลังบ้านทิศเหนือก่อนและหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ส่วน C)	46
ภาพที่ 11	แสดงค่าความพอใจด้านความสวยงาม	48
ภาพที่ 12	แสดงค่าความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม	49

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ในปัจจุบันสังคมเมืองเต็มไปด้วยเทคโนโลยีมากมายเพื่ออำนวยความสะดวกแก่มนุษย์ก็ยังไม่สามารถมาทดแทนธรรมชาติได้ การที่มนุษย์ได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติมันเป็นความผูกพัน ทำให้มนุษย์รู้สึกผ่อนคลาย ดังจะเห็นได้จากหากเมื่อมีวันหยุดติดกันหลายวันแล้ว เมื่อนั้นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ต่างๆก็จะเต็มไปด้วยผู้คนที่ต้องการหลีกเลี่ยงความแออัด มลภาวะ เป็นพิษ ของสังคมเมืองเพื่อมาพักผ่อนสิ่งนี้แสดงให้เห็นว่ามนุษย์มีพื้นฐานทางด้านจิตใจที่ต้องการใกล้ชิดธรรมชาติ (สุนทรี, 2543)

เราจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันเมืองใหญ่หรือเมืองเล็กๆในประเทศที่พัฒนาแล้วหรือยังไม่พัฒนาก็ให้ความสำคัญกับธรรมชาติมากขึ้น ตามชุมชนต่างๆจะมีการแบ่งพื้นที่เพื่อสร้างเป็นสวนสาธารณะ สวนหย่อม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการจัดสวนในบ้านก็เป็นอีกหนทางหนึ่ง que แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ได้พยายามที่จะใกล้ชิดธรรมชาติให้มากที่สุด โดยไม่ว่าสวนนั้นจะมีพื้นที่มากหรือน้อยเพียงใด ก็สามารถสร้างความรู้สึกว่ามีธรรมชาติใกล้ตัวแล้ว (สุนทรี, 2543)

การจัดสวน เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และทางศิลปะศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดความลงตัวภายในตัวเอง เป็นผลงานที่ละเอียดอ่อน ต้องการการดูแลเอาใจใส่อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้งานที่สมบูรณ์แบบ (สุนทรี, 2543)

ในการออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัว และเพื่อการเรียนรู้ทุกขั้นตอนของการจัดสวนด้วยประสบการณ์จริง โดยการทำงานได้นำหลักทฤษฎีต่างๆที่ได้ศึกษามาปรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มความสวยงามและเพิ่มคุณค่าแก่ที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่พักผ่อน หย่อนใจและใช้ทำกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัวได้
2. เพื่อนำความรู้จากทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบภูมิทัศน์และปฏิบัติจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจเอกสาร

การจัดสวนประดับเป็นส่วนหนึ่งของงานด้านภูมิทัศน์ ซึ่งเป็นที่นิยมจัดกันมาเป็นเวลานาน และมีผู้ให้ความสนใจกับงานทางด้านนี้กันมาก เพราะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีกำลังถูกทำลายลง ดังนั้นมนุษย์จึงพยายามหาสิ่งทดแทนโดยการปลูกต้นไม้หรือจัดสวนประดับตามบริเวณอาคารสถานที่ต่างๆ เช่น สวนสาธารณะ บ้านพักอาศัย บริษัท ห้างร้าน สำนักงาน ตลอดจนสถานที่ราชการต่างๆ การจัดภูมิทัศน์จึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อมอันได้แก่ อาคาร สิ่งก่อสร้าง ถนนทางเท้าหินประดับ หญ้า พรรณไม้ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในจุดหรือตำแหน่งที่เหมาะสม มีความผสมกลมกลืนซึ่งกันและกันซึ่งจะทำให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงามน่าดู (ประเวศ, 2539)

สวน ในความหมายตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายคำนี้ไว้ว่า บริเวณที่ปลูกต้นไม้เป็นจำนวนมากซึ่งกันเป็นขอบเขตเอาไว้ ซึ่งเป็นคำกล่าวทั่วๆ ไป แต่ถ้าต้องการกล่าวถึงว่าเป็นสวนชนิดใด ลักษณะใด ก็มีคำอื่นประกอบหลังบอกให้ทราบโดยเฉพาะ เช่น สวนหย่อม สวนครัว สวนดอกไม้ สวนญี่ปุ่น และโดยปริยายหมายถึง สถานที่ซึ่งมีลักษณะเช่นนั้นในบางกรณี เช่น สวนสัตว์ สวนงู (พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน, 2525)

การจัดสวน หมายถึง การวางระเบียบ หรือเรียงลำดับจัดให้เป็นแถว เพื่อให้เกิดความสวยงาม "การจัดสวน" จึงเรียกได้ว่าเป็น การจัดภูมิทัศน์ซึ่งเป็นการจัดสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมสวยงามทั้งทางด้านสภาพแวดล้อมและการเป็นอยู่ของผู้คน งานทางภูมิทัศน์มีทั้งขนาดใหญ่เน้นร้อยนับพันไร่มาจนกระทั่งถึงงานจัดสวนภายในบ้านพักอาศัยที่มีพื้นที่เพียงไม่กี่ร้อยตารางเมตร ถ้าเป็นการจัดในบ้านพักอาศัย เรายังมีการจัดสวนอยู่ ดังนั้น การจัดสวนก็คือ การจัดสภาพพื้นที่รอบบ้านให้เหมาะสมสวยงาม ควบคุมสภาพแวดล้อมให้บรรยากาศของบ้านน่าอยู่อาศัย และเอื้อประโยชน์ต่อกิจกรรมต่างๆ ของคนในบ้านนั่นเอง (ขวัญชัย, 2539)

Landscape หมายถึง ภาพทิวทัศน์งดงามที่ปรากฏตามธรรมชาติในภูมิประเทศ

Gardening หมายถึง การจัดสถานที่พักผ่อนหรือสวนสาธารณะ สำหรับอาศัยนอกบ้าน (Outdoor living) เพื่อเกิดบรรยากาศแห่งความพึงพอใจ และสอดคล้องต่อความต้องการของการดำรงชีวิต

Landscape Gardening หมายถึง เป็นศิลปะของการปรับปรุงพื้นที่ดินสำหรับมวลมนุษย์ได้ใช้ และเกิดความรื่นรมย์ในลักษณะการผสมผสานเชื่อมโยงอันก่อให้เกิดประโยชน์และความงามสูงสุด (สมจิตร, 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดสวนหย่อม คือ การจัดสวนไม้ประดับที่ใช้เนื้อที่ในการจัดน้อย เป็นสวนขนาดเล็ก หรือจัดเป็นจุดๆ ในพื้นที่ใหญ่เพื่อเน้นบริเวณนั้นๆ เช่น บนพื้นสนามหญ้ากว้างแต่เพียงจุดเดียว ใช้ อุปกรณ์ไม่เปลือง เช่น ก้อนหินก้อนหนึ่ง ต้นไม้คลุมดินหนึ่งกลุ่มกับพุ่มไม้ขนาดกลางอีกหนึ่ง ต้นก็จัดได้ การจัดสวนแบบนี้ไม่ยุ่งยากซับซ้อน บริเวณที่จัดเป็นพื้นที่ราบหรือเป็นเนินก็ได้ จะจัดตามอาคาร มุมถนน หรือโคนต้นไม้ เป็นสวนไม้ประดับที่มีขนาดกะทัดรัดสามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวัสดุที่ใช้ได้ง่ายถ้าเจ้าของเกิดความเบื่อหน่าย ส่วนใหญ่จะเปลี่ยนต้นไม้มากกว่าอย่างอื่น นิยมจัดกันมาก เพราะประหยัดเนื้อที่และค่าใช้จ่าย (จักรพันธ์, 2539)

ประเภทของสวนหย่อม แบ่งออกเป็น 3 ประเภท มีดังนี้ คือ (ขวัญชัย, 2539)

1. สวนหย่อมแบบธรรมชาติ อาจะจัดโดยการย่อบส่วนธรรมชาติลงมาหรืออาจจะจำลองธรรมชาติจริงๆ มาให้เหมาะสมกับพื้นที่ หรือจะเป็นการสร้างสรรคธรรมชาติโดยผ่านการกลั่นกรองจากภูมิปัญญาของนักจัดสวนจัดสมมติขึ้น ไม่ว่าจะเป็ป่าเขา ธารน้ำ น้ำตก ทะเลทราย

2. สวนหย่อมที่จัดโดยเน้นรูปทรงขององค์ประกอบให้เกิดความสัมพันธ์และความสวยงามตามหลักทางศิลปะ รูปองค์ประกอบที่นำมาจัดนั้นก็เป็รูปทรงของพันธุ์ไม้ ก้อนหิน แผ่นทางเดิน รูปปั้นหรือวัสดุอื่นๆ อาจจะมีหรือไม่มีเนื้อหาใดๆ สื่อออกมาเลย นอกจากเห็นถึงรูปแบบที่สวยงามกลมกลืนของรูปทรงองค์ประกอบต่างๆ ที่นำมาจัดรวมกัน เรามักเห็นสวนแบบนี้อยู่ตามหน้าอาคาร หน้าป้ายชื่อสำนักงาน การจัดแบบนี้ผู้จัดต้องมีความรู้ในหลักของศิลปะการจัดองค์ประกอบที่แม่นยำ ไม่ว่าจะในเรื่องของเส้น สี รูปทรง พื้นผิว ที่ว่างและหลักการจัดในเรื่องของความเป็นเอกภาพ ความกลมกลืน ความแตกต่าง สัดส่วน เป็นต้น ซึ่งจะต้องอาศัยเวลาประสบการณ์อยู่พอสมควร

3. สวนหย่อมที่จัดเป็นแบบแผน จะใช้ลักษณะของรูปทรงทางเรขาคณิตมากำหนดเป็นรูปแบบโดยรวม พันธุ์ไม้และองค์ประกอบต่างๆ มักถูกกระทำให้อยู่ในรูปทรงที่ชัดเจน สวนแบบนี้ถ้าได้พื้นที่สัก 100 ตารางเมตร ก็สามารถจัดให้สวยงามแปลกตาได้ โดยเฉพาะจัดไว้ประกอบกับสถานที่ที่เด่นสง่าและต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย

วัตถุประสงค์ทั่วไปของการจัดสวน ประกอบไปด้วย 3 วัตถุประสงค์ (กัลยา, 2537)

1. การจัดสวนเพื่อประชาชน เป็นการจัดสวนเพื่อสนองตอบหรือเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของประชาชน บุคคล ความสะดวกสบายต่างๆภายในสวน เช่น ทางเดิน ศาลาพักผ่อน สระว่ายน้ำ ม้านั่ง และอื่นๆ โดยธรรมชาติของบุคคลต้องการสวนที่มีรั้วรอบ มีพืชพรรณหลายชนิด ไม้ยืนต้นเพื่อให้ความเป็นอิสระที่ทิศทางควบคุมทิศทางจราจร การจัดสวนเพื่อประชาชนมุ่งเน้นการเอื้ออำนวยประโยชน์สุขทางร่างกาย

2. การจัดสวนเพื่อความสวยงาม การจัดสวนมุ่งเน้นด้านความงามทำให้เกิดความสุขทางด้านจิตใจและอารมณ์ การจัดมีหลายๆบรรยากาศ มีมุมสงบ มุมก่อให้เกิดความประหลาดใจ การจัดมุ่งเน้นให้เกิดคุณค่ามีความลึกลับ เพื่อก่อให้เกิดความคิด เช่น การจัดสวนมีบรรยากาศทุ่งโล่ง มีสระน้ำ ลำธาร หิน มุมน้ำตก น้ำพุ มุมดอกไม้ การจัดสวนเพื่อความสวยงามมุ่งเน้นการเอื้ออำนวยประโยชน์สุขทางด้านจิตใจและอารมณ์

3. การจัดสวนเพื่อการทดลองในการศึกษาพืชพรรณใหม่ เป็นการจัดสวนโดยมุ่งเน้นการทดลอง การคัดเลือกพืชพันธุ์ใหม่ สายพันธุ์ใหม่ เพื่อแสวงหาพืชพรรณที่เหมาะสม เพื่อใช้ประกอบในการจัดสวนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการจัดสวนในข้อดังกล่าวมุ่งเน้นการศึกษา ค้นคว้า ทดลองและวิจัย

การจัดสวนกับการพัฒนามนุษย์ (ประยูทธ, 2532)

มนุษย์ที่เกิดมาในโลกสภาพพื้นฐานของจิตใจ โดยแท้จริงย่อมต้องการประสบหรือพบในสิ่งที่สวยงาม จะเป็นสิ่งที่สวยงามตามธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์บรรจงสร้างขึ้น เพราะความสวยงามเหล่านั้นบันดาลก่อให้เกิดความพึงพอใจ ความสุขทางใจ อันเป็นยอดปรารถนาของมนุษย์ทุกคนได้ มีจิตแพทย์บางท่านกล่าวว่า "จิตใจที่มีทุกข์ ร่างกายจะเป็นสุขอย่างไร" ในทำนองเดียวกัน การที่จะพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคม จำเป็นจะต้องพัฒนาใน 3 องค์ประกอบคือ

1. ร่างกาย

การจะทำให้มนุษย์มีสุขภาพและพละนาถามัยสมบูรณ์นั้น มนุษย์จะต้องเลือกบริโภคโภชนาการที่เป็นประโยชน์ในอัตราที่เหมาะสม โดยที่ว่าจะจะเป็นโภชนาการจำพวกแป้ง (Carbohydrates) โปรตีน (Protein) เกลือแร่ (Minerals) ไขมัน (Fats) วิตามิน (Vitamins) และน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพราะโภชนาการดังกล่าวทำให้ร่างกายเจริญเติบโต ทำให้เกิดกิจกรรมเกี่ยวกับเซลล์ นอกจากการเลือกโภชนาการที่เหมาะสมแล้ว มนุษย์จะต้องมีการออกกำลังกาย เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์

2. สมอง

การพัฒนาด้านสมอง มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนามนุษย์ การพัฒนาสมองที่สำคัญที่สุด คือ การให้การศึกษา จัดได้ว่าเป็นการพัฒนาสมอง ทำให้มนุษย์ ได้อ่าน เขียน คิด และแสดงออก ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ ถ้าขบวนการพัฒนาเป็นไปอย่างถูกต้อง ก็จะทำให้มนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในทางสร้างสรรค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของสังคม

3. จิตใจ

การพัฒนามนุษย์หาได้มีแต่การพัฒนาด้านร่างกาย หรือการพัฒนาความรู้ทางด้านวัตถุ จากตำรา แต่การพัฒนาที่สมบูรณ์นั้น จะต้องพัฒนาสภาพจิตใจให้มนุษย์คิด ถือปฏิบัติในแนวทางที่ดี มีคุณธรรม การพัฒนาด้านจิตใจของมนุษย์เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน จิตใจของมนุษย์ที่มีคุณธรรม ชีวิตย่อมเบิกบาน การที่ชีวิตจะเบิกบานได้นั้น จิตใจจะต้องได้รับปัจจัยพึงประสงค์ เช่น ความพึงพอใจในความสำเร็จ ความพึงพอใจในความสวยงาม จะเป็นความสวยงามจากสภาพธรรมชาติ หรือจากมนุษย์กับธรรมชาติ จึงมีความผูกพันกันมาโดยตลอด เพราะธรรมชาติให้หลายๆ สิ่งแก่มวลมนุษย์แม้แต่พรรณพฤกษีในธรรมชาติก็จะให้ประโยชน์แก่มวลมนุษย์

แนวความคิดในการจัดสวน (ชวลิต, 2542)

บ้านเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตของคนเรา ทุกคนต้องการจะมีบ้านเป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง เพราะบ้านเป็นที่อยู่หลับนอนและให้ความสุขสบายแก่คนเรามากที่สุด การที่จะทำให้บ้านเป็นที่น่าอยู่อาศัยนั้นจะต้องเป็นบ้านที่ตั้งอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมตั้งถูกทิศทางและมีการออกแบบที่ถูกต้อง แต่ถึงกระนั้นก็ตาม สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้บ้านน่าอยู่อาศัย ยิ่งขึ้นก็คือ “ สวนภายในบ้าน ” สวนนอกจากจะส่งเสริมให้บ้านน่าอยู่อาศัยแล้ว ยังทำให้ความร่มเย็นแก่บริเวณบ้านและทำให้อากาศในบริเวณบ้านบริสุทธิ์อีกด้วย ทั้งนี้เพราะต้นไม้จะคายก๊าซออกซิเจนซึ่งเป็นก๊าซที่มนุษย์ต้องการ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการจัดสวนของไทยนั้นมีมานานแล้ว การจัดมักจะทำแบบล้อเลียนธรรมชาติและการจัดแบบประดิษฐ์

การออกแบบจัดสวน นับเป็นการออกแบบเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ปัจจุบันธรรมชาติถูกทำลายลงอย่างมาก ความสำคัญของการจัดสวนจึงมีคุณค่ามากขึ้น ทั้งในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ การจัดวางผังเมือง การกำหนดพื้นที่สีเขียว การกำหนดเขตอุตสาหกรรมและเขตที่อยู่อาศัย ต้องมีการออกแบบให้มีความสัมพันธ์กับบริเวณใกล้เคียง และยังต้องออกแบบให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้คนในสังคมนั้นๆ ด้วย

การออกแบบ (Design) ถือเป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะทางด้านทัศนศิลป์ (Visual Art) อันเป็นงานศิลปะที่มองเห็นความสวยงามได้จากรูปลักษณะ ซึ่งอาจเป็น 2 มิติ หรือ 3 มิติ ก็ได้ และในงานด้านทัศนศิลป์นั้น การออกแบบเป็นหัวใจของการสร้างสรรค์งาน และเป็นช่วงที่ศิลปินต้องใช้ความคิดแก้ปัญหามากที่สุด เพราะการออกแบบ นอกจากเป็นการวางแผนสร้างรูปแบบ ให้เกิดสัมพันธ์ทั้งประโยชน์ใช้สอย ความงามและให้เข้ากับวัสดุวิธีแล้ว ยังถือเป็นการกำหนดผลสำเร็จของงานชิ้นนั้นๆ ด้วย เหตุนี้เองการสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นอันจะนำไปสู่การดำรงชีวิตที่ดีกว่าเหมาะสมกว่าและถูกต้องกว่าอยู่เสมอ

ระดับคิดของการออกแบบสวนที่ให้ประโยชน์สูงสุด (ขวัญชัย, 2536)

1. มีพื้นที่สำหรับพักผ่อนและใช้ประโยชน์ได้มาก
2. ควบคุมฟ้า อากาศรอบบ้านได้
3. ให้อากาศบริสุทธิ์และสะอาด
4. เสริมคุณค่าให้แก่บ้าน
5. ให้ความอิสระสูง
6. ความสวยงามเปลี่ยนแปลงตามสภาพการ
7. ถูกกำหนดลงอย่างเหมาะสมกับบ้าน
8. การดูแลรักษาต่ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบและจัดตกแต่งสวน (ภูมิทัศน์, 2534)

ก่อนลงมือออกแบบและจัดตกแต่งสวน ต้องทำการสำรวจสภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศของบริเวณที่จัดสวนให้พร้อมเสียก่อน เพื่อประโยชน์ในการกำหนดตำแหน่งและเลือกใช้ชนิดของต้นไม้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของสิ่งแวดล้อมนั้น

1. สภาพพื้นที่

สภาพดิน

การสำรวจสภาพดินทำให้ทราบสภาพความเป็นกรดเป็นด่างของดิน ทราบคุณสมบัติทางกายภาพของดินว่าเป็นดินเหนียว ดินร่วนหรือดินทราย เพื่อจะได้หาหนทางปรับปรุงแก้ไขสภาพดินให้พร้อมที่จะปลูกพันธุ์ไม้ได้อย่างถูกต้อง

ลักษณะพื้นที่

การสำรวจลักษณะพื้นที่ทำให้ทราบสภาพความสูงต่ำของพื้นที่ ทราบความลาดเอียงของพื้นที่ราบ ความจำเป็นในการถมดินเพิ่ม หรือขุดดินบริเวณหนึ่งบริเวณใดออก ทราบความจำเป็นในการแก้ไขระบบระบายน้ำ

ตำแหน่งและลักษณะอาคาร

การออกแบบที่ดีต้องเลือกใช้และกำหนดตำแหน่งของต้นไม้ให้เป็นไปในลักษณะที่ส่งเสริมหรือช่วยให้อาคารสิ่งก่อสร้างดูเด่นเป็นสง่าสะดุดตาแก่ผู้พบเห็น ทั้งยังสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสวนและอาคารได้อย่างกลมกลืน มีความสอดคล้องต้องกัน อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นก่อนการออกแบบจึงควรศึกษารูปร่างลักษณะและตำแหน่งของตัวอาคารให้เป็นที่เข้าใจแจ่มแจ้งเสียก่อน

2. สภาพภูมิอากาศ

ทิศทางลม

การสำรวจทิศทางลม จะทำให้ทราบถึงทิศทางและความรุนแรงของลมที่พัดผ่านพื้นที่เพื่อที่จะได้ป้องกันและหาทางแก้ไขมิให้สภาพสวนที่จะทำ เกิดความกระเทลกระเทือนได้ เช่น ปลูกไม้ใหญ่บังลมใช้ไม้พุ่มเตี้ยแทนไม้พุ่มสูง

ปริมาณแสงสว่าง

พันธุ์ไม้แต่ละชนิดต้องการแสงสว่างไม่เท่าเทียมกัน บางชนิดต้องปลูกอยู่กลางแจ้ง บางชนิดต้องขึ้นในที่ร่มเงา การสำรวจจะทำให้ทราบบริเวณร่มเงา บริเวณกลางแจ้ง ตำแหน่งที่ถูกแสงแดดช่วงเช้าช่วงบ่ายซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดในการเลือกใช้ต้นไม้ให้เหมาะสม

ปริมาณฝน

ปริมาณฝนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ในการเลือกใช้พันธุ์เช่นกัน ถ้าสภาพพื้นที่นั้นค่อนข้างแห้งแล้งก็ต้องเลือกใช้พันธุ์ไม้ที่ขึ้นได้ดีในที่แห้งแล้งหรือถ้าสภาพพื้นที่นั้นมีฝนตกชุกก็ต้องคำนึงถึงเรื่องพันธุ์ไม้การใช้ไม้คลุมดินควบคู่ไปกับการระบายน้ำออกจากพื้นที่

อุณหภูมิ

อุณหภูมิ เป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งในการเลือกใช้พันธุ์ไม้ ท้องที่มีอุณหภูมิหนาวเย็นก็ต้องเลือกใช้พันธุ์ไม้อย่างหนึ่ง ท้องที่มีอุณหภูมิสูงหรือร้อนก็ต้องใช้พันธุ์ไม้อีกอย่างหนึ่ง เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดสวน นั้นได้มีเหตุผลต่างๆกันไปมีดังนี้ (ประเวศ, 2539)

1. เป็นการนำทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่สวยงาม มาประดับตกแต่งให้เกิดความสวยงามเพิ่มขึ้น
2. สวนประดับที่มีความสวยงาม จะช่วยกระตุ้นให้ผู้พบเห็นเกิดความสนใจ อยากรู้อยากศึกษา
3. ทำให้พื้นที่มีขอบเขตเป็นสัดส่วน เป็นที่รวมของพรรณไม้นานาชนิดและช่วยอนุรักษ์วัสดุอุปกรณ์ที่นำไปใช้ในการจัดภูมิทัศน์
4. ลดเสียงรบกวน ฝุ่นละอองจากภายนอกเพราะพรรณไม้และสิ่งก่อสร้างประดับสวนจะเป็นกำแพงขวางกั้นไว้
5. ทำให้อากาศบริสุทธิ์ขึ้นเพราะต้นไม้และสนามหญ้า จะช่วยกรองอากาศเสียให้เป็นอากาศดี และลดการกระจายของเชื้อโรค
6. มีการแบ่งพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วนทำให้เกิดประโยชน์ใช้สอยจากพื้นที่มากขึ้น เช่น มีมุมสงบพักผ่อนส่วนตัว มีสถานที่ออกกำลังกาย มีพื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัวหรือไม้ผล สนามเด็กเล่น ระบายน้ำ ฯลฯ
7. ทำให้บ้านหรือที่พักอาศัยดูเด่น ร่มรื่นสวยงาม
8. ช่วยปิดบังส่วนที่ไม่น่าดู เช่น บริเวณที่สกปรกรกรุงรัง ที่ทิ้งขยะ ฯลฯ
9. ก่อให้เกิดความสงบสุขภายในครอบครัวเพราะสมาชิกได้ช่วยกันทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถสูง สามารถทำเป็นงานอดิเรกหรืออาชีพหลักได้
11. ความสวยงามจะช่วยทำให้ผู้พบเห็นเกิดความสุขกายสบายใจ เป็นการพักผ่อนคลายความเครียด
12. ใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายและศึกษาพรรณไม้ต่างๆ

การจ้างงานอาชีพจัดสวน (ประยูทธ, 2532)

การจัดสวนในปัจจุบัน ได้พัฒนาขึ้นเป็นอาชีพและทำให้เกิดอาชีพเกี่ยวเนื่องขึ้นตามลักษณะงานทำให้แบ่งกลุ่มอาชีพ ได้เป็น 4 กลุ่ม

1. กลุ่มออกแบบสวน (Design) มีหน้าที่ในการออกแบบ ผลิตแบบจะเป็นสวนขนาดเล็ก เช่น สวนจัดตามบ้านพักอาศัยหรือสวนขนาดใหญ่ เช่น สวนสาธารณะตามชุมชนต่างๆ บุคคลเหล่านี้จะต้องมีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการการออกแบบสวน ชนิดของสวน ความต้องการของเจ้าของและชุมชนเป็นอย่างดี กลุ่มออกแบบหรือผลิตแบบสวน ได้แก่

- ภูมิสถาปนิก (Landscape Architect)
- นักเทคโนโลยีภูมิทัศน์ (Landscape Technologist)
- นักออกแบบภูมิทัศน์ (Landscape Designer)
- นักออกแบบสวน (Landscape Gardener)

2. งานก่อสร้างทางภูมิทัศน์ (Landscape Contractor) ในกลุ่มงานที่ 2 จะเป็นกลุ่มออกแบบดำเนินงานต่อเนื่องหรือจะเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างทางด้านภูมิทัศน์ มีหน้าที่ซื้อแบบจากกลุ่มที่ 1 มาประมูลงานก่อสร้างสวนให้เป็นที่ไปตามรูปแบบกำหนดก็ได้ กลุ่มอาชีพนี้กำลังขยายตัวมากขึ้น ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ในงานจัดสวน การอ่านแบบ การประเมินราคา การจัดวัสดุ พืชพรรณกำหนดแผนปฏิบัติงาน

3. กลุ่มผลิตวัสดุและพืชพรรณ (Material Produce) ที่ใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดสวน กลุ่มนี้มีหน้าที่ผลิตและจำหน่ายวัสดุที่ใช้เป็นองค์ประกอบในการจัดสวน เช่น หินประดับ ศิลากลางระบบน้ำ ไฟได้น้ำ โฟลนาม น้ำพุ หิน กรวด ทวาย ดิน ไม้ และอื่นๆ

ผลิตพืชพรรณ ซึ่งประกอบไปด้วยไม้ยืนต้น (Trees) ไม้พุ่ม (Shrubs) ไม้ดอก (Flowering Plants) ไม้ประดับ (Ornamental Plants) พืชคลุมดิน (Ground Cover Crops) หญ้าสนาม (Turf

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Grasses) และพืชพรรณอื่นๆ ต้องเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านไม้ดอก ไม้ประดับ การเลี้ยงดู การจัดการ ภาวะตลาดและความนิยม

4. กลุ่มดูแลรักษาสวน (Garden Maintenance) การจัดสวนขยายตัวมากขึ้นบางครั้งเจ้าของสวนอาจไม่มีเวลาในการดูแลรักษาสวนขึ้นตามบ้านพัก สถานที่ราชการ โรงแรม โรงงาน และอื่นๆ กลุ่มอาชีพนี้จะมีเครื่องมือเพื่อใช้ดูแลสวนพื้นฐาน เช่น รถตัดหญ้า กรรไกรตัดแต่ง เครื่องมือตัดขอบ เครื่องพ่นยาและเครื่องมืออื่น มีหน้าที่รับการดูแลรักษาสวน ตามข้อตกลงของเจ้าของงาน

กลุ่มดูแลรักษาสวนต้องมีพื้นฐานความรู้ เกี่ยวกับการจัดการสวน เช่น การจัดการสนามหญ้า การตัดแต่ง การใช้ปุ๋ย การป้องกันกำจัดโรคและแมลง

การจัดสวนในบ้าน (Home Landscaping) (เอ็ดมพร, 2530)

การจัดสวนภายในบ้านพักอาศัยทั่วไปนั้นไม่ต้องการหลักการอะไรมากนัก แต่ต้องการผู้ที่มีความสนใจในธรรมชาติของ " ต้นไม้ " พอที่จะรู้จักนิสัยของพืชพันธุ์ที่ท่านจะนำมาปลูกและมีความละเอียดประณีตพอที่จะเข้าใจถึงความงามของ " ศิลปะ " ในการจัดวางสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน พร้อมทั้งมีแรงงาน เพียงพอในการจัดทำกรปลูกและกาดูแลรักษาต่อมาเพราะการจัดสวนที่จะให้งดงามสมบูรณ์แบบนั้นอาศัยเวลาสักระยะเวลาหนึ่งเพื่อให้ต้นไม้เจริญเติบโตงดงามไปตามที่เจ้าของต้องการและในเวลานี้เองที่เจ้าของบ้านส่วนใหญ่มักจะหมดความสนใจในการทำนุบำรุงทำให้สวนที่จัดไว้ไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดไว้

พื้นที่สำหรับการจัดตกแต่งสวนในบ้านแบ่งออกเป็นสวนๆไม่ว่าบ้านจะมีขนาดใหญ่ หรือเล็ก ซึ่งสวนต่างๆ นี้มีส่วนสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องกับพื้นที่ภายในตัวบ้านทั้งด้านประโยชน์ใช้สอยและความงาม

พื้นที่จัดสวนภายในบ้านแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้ (เอ็ดมพร, 2530)

1. ส่วนสาธารณะ (Public Area)

เป็นส่วนที่อยู่บริเวณหน้าบ้าน สามารถมองเห็นได้ชัดจากผู้มาเยี่ยมเยียน ได้แก่ ทางเข้า ประตู ทางเท้า ห้องรับแขก ระเบียง หน้าห้องรับแขก และสนาม ส่วนสาธารณะควรมีเนื้อที่กว้างพอที่จะทำให้ตัวบ้านเกิดความสวยงาม แต่ไม่ใหญ่โตเกินไปจนเปลืองเนื้อที่ของสวนอื่นๆ ภายในบริเวณบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ส่วนครอบครัว (Family Living Area)

สวนส่วนครอบครัวนี้ต้องสามารถต่อเนื่องกับห้องพักผ่อนของครอบครัวได้สะดวก (โดยทางประตูไม่ใช่หน้าต่าง) สวนส่วนนี้จะเป็นที่พักผ่อนรวมสำหรับครอบครัวและเป็นที่ยุวมการ แสดงออกต่างๆ ที่เจ้าของบ้านสนใจ เช่น ที่อ่านหนังสือ มุมสำหรับเด็ก ที่นั่งเล่นสำหรับรับประทานอาหารว่าง มุมสำหรับปิกนิกนอกบ้าน สระว่ายน้ำและสถานที่ออกกำลังกายต่างๆ

3. ส่วนตัว (Private Living Area)

เป็นบริเวณที่ต่อเนื่องกับห้องนอนโดยตรง ซึ่งต้องการความเป็นส่วนตัวเฉพาะมากกว่าบริเวณอื่นๆ บริเวณที่ใช้เป็นที่นั่งเล่นเพื่อรับลมแดด อ่านหนังสือหรือคุยกันโดยไม่ถูกรบกวนจากบุคคลอื่นๆ ภายในบ้าน

4. ส่วนบริการ (Service Area)

เป็นส่วนที่ต่อเนื่องกับครัว โรงรถหรือสวนพักผ่อนของครอบครัวเพื่อบริการในด้านความสะดวกต่างๆ บริเวณเหล่านี้ใช้สำหรับการซักผ้า ตากผ้า เลี้ยงสัตว์ สวนครัว สวนผลไม้ ห้องเก็บของสวนใหญ่แล้วใช้เพื่อบริการเท่านั้น จึงไม่เน้นเรื่องความสวยงามเท่าความสะดวกในการใช้สอย

การจำแนกแบบของสวนบ้าน (สมจิตร, 2538)

รูปแบบของสวนที่จัดโดยทั่วไปออกเป็น 2 แบบ หลักคือ

1. แบบเรขาคณิต (The Geometric) ลักษณะเด่น คือ การจัดเป็นระเบียบและความสมดุลนิยมจัดในแถบยุโรป จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า European style garden
2. แบบเป็นธรรมชาติ (The Landscape Garden Style) การจัดเป็นแบบลวกแบบหรือเลียนแบบสภาพธรรมชาติที่งดงาม แล้วนำมาจัดและปรับปรุงเสริมแต่งเพิ่มเติม แต่ยังคงไว้ในเอกลักษณ์ของธรรมชาติสวนแบบนี้นิยมมากในจีนและญี่ปุ่น

รูปแบบการจัดสวนบ้านในปัจจุบัน ที่นิยมจัดมี 8 แบบที่ตรงกับแบบบ้านทั่วไป

1. แบบเป็นระเบียบ (Formal) หรือเรียกอีกอย่างว่า Formal Garden คือการจัดแบ่งพื้นที่สวนเป็นรูปเรขาคณิต การปลูกต้นไม้มีการตัดเป็นรูปต่างๆ เช่น รูปลักษณะแท่งกลม สีเหลี่ยมปิรามิด รูปสัตว์ การปลูกไม้ใหญ่ ไม้พุ่ม เป็นแถวเป็นระเบียบ การทำสวนกุหลาบ สวนไม้ดอกเป็นแปลงๆ องค์ประกอบอื่นๆ ของสวนแบบนี้ คือ นาฬิกาแดด รูปปั้นหรือประติมากรรม น้ำพุตามสี่แยกหรือวงเวียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. แบบสวนสมัยใหม่ (Contemporary) สวนสมัยใหม่นั้นองค์ประกอบของสวนนิยมใช้พันธุ์ไม้ขนาดกลาง ปลูกในสวน เช่น ซีเหล็กอเมริกัน ประดู่แดง อินทนิล โยทะกา กาหลง ทรงบาดาล แปรงลำงวด ชงโค แสงจันทร์ รำเพย ไม้พุ่มที่ให้ดอกเช่นเข็มต่างๆ นีออน ดอนย่า พุดซ้อน ขวนชม พุชมพู่ การปลูกปลูกเป็นกลุ่มให้คล้ายคลึงกันเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในกรณีที่ใช้ไม้ดอกคลุมดิน นิยมใช้ตัดยดิ่ง ฟ้ายประดิษฐ์ ผกากรองเลื้อย กระดุมทองเลื้อย เวอร์บีนา สวนสมัยใหม่ การประดับตกแต่งให้คำนึงถึงสภาพภูมิประเทศ อาจมีบ่อน้ำขนาดเล็ก บ่อน้ำแร่และแสงสว่างยามค่ำคืน

3. แบบสวนแห้ง (Dry Garden) ลักษณะสวนแบบนี้ให้ความคิดและความน่าทึ่งในการเจริญเติบโตของพืช พืชที่นิยมใช้จัดสวนแห้ง ได้แก่ เข็มกุดั่น ปานศรนารายณ์ เฟอริครี๋ย แคคตัส ลั่นมังกกรและพวกพืชชอบน้ำที่ต้องการน้ำน้อย ในการเจริญเติบโต ปาล์มบางชนิด เช่น ปาล์มสิบสองปันนา โครงสร้างของสวนให้ความรู้สึกด้านการสัมผัสจึงมีองค์ประกอบในการจัด เช่น ก้อนหินขนาดใหญ่ ผนังหินธรรมชาติ บ่อทรายหรือกรวด ทางเดินชมสวน

4. แบบร่มเงา (Shade) การจัดสวนที่อุดมไปด้วยพื้นที่ให้ร่มเงาและพันธุ์ไม้ที่ชอบขึ้นในสภาพร่มหรือแสงน้อย เช่น ไม้ในสกุลสลาวยน้อยประแบ่ง เขียวหมื่นปี ราชนิหินอ่อน พลูฉีก มรกตดำ มรกตแดง ม้าลาย ต้นกระดาศ ส่วนไม้ใหญ่ให้ร่มเงา ได้แก่ ประดู่กิ่งอ่อน ตาเบบยูย่า จามจรี โครงสร้างของสวนให้ความร่มเย็นรุ่มรื่นในฤดูร้อน เพื่อแก้ปัญหาการสร้างหลังคาในสวนพื้นที่ลานพัก ชุ่มต้นไม้ เรือนระแนงและศาลาพักในสวน

5. แบบเขตร้อน (Tropical) สวนที่ให้บรรยากาศเขตร้อนขึ้นแต่ไม่ได้ หมายถึง สภาพฟ้าอากาศเขตร้อน พันธุ์ไม้ที่จัดได้แก่ พวกปาล์ม ชิง ดาหลา เดหลี พุทธรักษา หมากผู้หมากเมีย วาสนา เฟิร์นชนิดต่างๆ เช่น ข้าหลวงหลังลาย ขาผ้าสีดา กระแตไต่ไม้ ซึ่งเฟิร์นดังกล่าวชอบขึ้นตามคืบไม้ในสภาพป่าดิบชื้น รวมถึงไม้ชนิดอื่นๆ อีกเช่น สับปะรดสี กัลยไม้ป่า การจัดสวนที่ให้บรรยากาศเขตร้อนขึ้น องค์ประกอบของโครงสร้างที่สำคัญคือ ธารน้ำไหล น้ำตก

6. แบบชนบท (Rustic) การปลูกพืชที่คำนึงถึง การเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลของธรรมชาติเช่น การปลูกพืชหัว ฤดูกาลหนึ่งอาจให้ความสวยงามในทางใบ พอถึงฤดูกาลเหมาะสมจึงจะให้ดอกในทำนองเดียวกัน ไม้ใบบางชนิด มีการเปลี่ยนแปลงสีของใบ เวลาแตกใบอ่อนจะให้สีเขียวอีกสีหนึ่งเมื่อเวลาใบแก่ก่อนร่วง สีใบอาจเปลี่ยนเป็นสีแดง สีเหลืองหรือสีอื่นๆ การเปลี่ยนแปลงของสีเกิดจากการปรับตัวหรือการปลูกกลุ่มสนชนิดต่างๆ โครงสร้างองค์ประกอบของการจัดแบบ Rustic เช่น มีรั้วไม้ซุงระ หินที่มีตามสภาพชนบทหรือท้องถิ่นและองค์ประกอบอีกสิ่งหนึ่งที่สร้างความประทับใจ คือ ธารน้ำไหล ที่มีการทิ้งหินหรือกรวดกลมได้ลำธาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. แบบตะวันออก (Oriental) พันธุ์พืชตัวอย่างสำหรับการจัดแบบตะวันออก คือ การใช้ไม้ สนแคระ สนเลื้อย สน ไทรยอดทองหรือสนทรายทอง ไม้พุ่มที่ให้ออก เช่น เข็ม เซอร์รี่ โดยตัดควบคุมทรง แต่นิยมมากที่สุด คือ การใช้ไม้ไผ่ โครงสร้างหลักในการจัด ต้องประกอบด้วยศาลา ตีมน้ำชา (Tea Garden) ตะเกียงหิน (Stone Lantern) รั้วไม้ไผ่ อ่างน้ำหิน (Water Basin) ในพื้นที่มีการโรงและวาดลายทรายหรือกรวดให้เป็นรูปต่างๆ

8. แบบสวนป่าพื้นเมือง (Native Plant) การจัดใช้ไม้ป่าที่ขึ้นตามท้องถิ่นหรือไม้ป่าในท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกสรรเป็นอย่างดีแล้ว จากผู้เลี้ยงต้นไม้ตามสถานเพาะชำท้องถิ่นว่าสามารถนำมาเป็นองค์ประกอบของการจัดสวนได้ การจัดสวนป่าพื้นเมือง ต้นไม้ตามสถานเพาะชำท้องถิ่นว่าสามารถนำมาเป็นองค์ประกอบของการจัดสวนได้ การจัดสวนป่าพื้นเมือง ต้นไม้ที่ปลูกต้องเป็นธรรมชาติไม่ใช่แบบจงใจ โดยปลูกผสมผสานกับหินภูเขาขนาดต่างๆ ที่มีตามธรรมชาติแถบนั้น ส่วนโครงสร้างอื่นๆ เช่น การสร้างพื้นที่ต่างระดับควรทำด้วยหินหรือท่อนซุง ม้านั่งหรือเก้าอี้ประกอบสวน ทำจากปึกไม้หรือจากท่อนซุงเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อคงไว้ซึ่งสภาพบรรยากาศสวนป่า

ที่ได้กล่าวแล้วในตอนต้น เป็นแบบตัวอย่างการจัดสวนโดยทั่วไปถ้าพิจารณาตามรูปแบบของการจัดสวนที่เป็นแบบธรรมชาติ (The Landscape Garden Style) ซึ่งเป็นที่นิยมของชาวตะวันออกโดยเฉพาะชาวจีนและญี่ปุ่น ปัจจุบันได้รับความนิยมสูง โดยเฉพาะในบ้านเรา สวนธรรมชาติได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เมื่อหลายปีล่วงมา จนถึงคำกล่าวกันติดปากและคิดว่าถ้ามีการจัดสวนก็ต้องเป็น " สวนญี่ปุ่น (Japanese Garden) "

สวนแบบธรรมชาติ (Informal Styles) การจัดสวนแบบธรรมชาติได้เกิดขึ้นหลังจากที่การจัดสวนแบบประดิษฐ์ได้พัฒนาจนถึงที่สุดแล้วก็เริ่มเสื่อมลง เพราะประชาชนมองเห็นจุดบกพร่องของสวนแบบประดิษฐ์มากขึ้น เนื่องจากสวนแบบประดิษฐ์ในยุคนั้นมีขนาดใหญ่ใช้ต้นไม้จำนวนมากมายและผู้ที่สามารถจะสร้างสวนแบบนี้หรือเป็นเจ้าของได้ก็มีแต่เฉพาะเศรษฐีขุนนางชั้นผู้ใหญ่หรือราชวงศ์เท่านั้น ประชาชนทั่วไปทำไม่ได้เพราะมีที่ดินไม่มาก อีกทั้งงบประมาณไม่เพียงพอที่จะสร้างสวนสวยๆ แบบนี้ได้ในระยะหลังที่ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพมากขึ้นจึงมีการคิดรูปแบบสวนออกมาใหม่ โดยได้รับอิทธิพลมาจากภาพเขียนธรรมชาติหรือเลียนแบบธรรมชาติให้เข้ามาอยู่ในสวน มีทั้งสนามหญ้า ลำธาร น้ำตก โขดหินและบางครั้งการจัดสวนแบบนี้ก็เรียกว่า "Naturalistic Styles" ก็ได้ โดยที่อังกฤษเป็นชาติแรกที่ได้พัฒนาและเปลี่ยนรูปแบบสวนประดิษฐ์ให้มาเป็นสวนแบบธรรมชาติที่สมบูรณ์แบบที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดสวนแบบธรรมชาติ (Informal Styles) (เอี่ยมพร, 2530)

เป็นการจัดสวนที่ไม่อาศัยรูปทรงเรขาคณิตเป็นหลัก แต่อาศัยการเลียนแบบธรรมชาติและจังหวะความสมดุลในการจัดวางแทน มีจุดเน้นที่สนามหญ้ากว้างใหญ่ ปลูกต้นไม้หรือไม้ดอกเป็นกลุ่มๆ และปล่อยให้ต้นไม้เจริญเติบโตในรูปทรงที่เป็นธรรมชาติ ไม่ต้องตัดแต่งเป็นรูปทรงเรขาคณิต และนำเอาวัสดุที่เป็นธรรมชาติมาตกแต่งสวนมากขึ้น เช่น ดอไม้หรือซากไม้แห้งและหินประดับสวน เพื่อให้มองเห็นภาพพจน์ของการจัดสวนแบบธรรมชาติมากขึ้นจะขออธิบายจุดต่างๆ ที่ควรจดจำในการจัดสวนแบบนี้ให้ชัดเจนขึ้น ดังนี้

1. ลักษณะแปลน

การวางแผนในสวนแบบธรรมชาติจะมองไปที่ประโยชน์การใช้สอยก่อน โดยจะกำหนดตำแหน่งของพื้นที่ต่างๆ ลงในสวนให้ครบและเหมาะสม เช่น สวนหย่อม ศาลา สนามเด็กเล่น สวนครัวหรือมุมสงบ

เมื่อกำหนดตำแหน่งของจุดต่างๆ ได้เหมาะสมกับสภาพบ้านและสิ่งแวดล้อมแล้ว ก็กำหนดแนวทางเดิน เพื่อเชื่อมโยงจุดต่างๆ เหล่านี้

ต่อมาจึงมาออกแบบรูปหน้าตาของสถานที่แต่ละจุดให้มีรูปร่างเหมาะสมเข้ากันได้ เช่น รูปร่างของน้ำตก บ่อปลา รูปทรงของศาลา รูปร่างของทางเดินหรือกลุ่มต้นไม้ โดยเมื่อออกแบบแล้วให้มองดูเป็นธรรมชาติและสวยงาม

การกำหนดต้นไม้ลงในแปลนโดยแบ่งต้นไม้ที่จะปลูกเป็น 3 ชั้น คือ

1. ชั้นบนสุด คือ ไม้ยืนต้นใหญ่ ต้องกำหนดก่อนตามจุดที่ต้องการให้ร่มเงาหรือลดการสะท้อนแสง อย่างมากเกินไปจะทำให้สวนมืดทึบ
2. ชั้นที่สอง เป็นไม้พุ่มทั้งมีดอกสวยงามหรือใบสวยงามอาจสูงระหว่าง 1.00-2.00 เมตร ควรพิจารณาชนิดของต้นไม้ให้เหมาะสมกับแสงด้วย
3. ชั้นที่สาม ไม้คลุมดินหรือไม้พุ่มเตี้ย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการจัดสวนแบบธรรมชาติ จำแนกออกไว้ 3 ลักษณะมีดังนี้ (สมจิตร, 2538)

1. สวนภูเขาจำลอง (Artificial Hill Garden) สวนภูเขาจำลองเดิมญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลจากเกาหลีเป็นการจัดสวนที่จำลองแบบธรรมชาติและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นรูปแบบ โดยผสมผสานกับวิถีทางชีวิตมนุษย์โดยยึดแก่นแท้ทางด้านปรัชญา องค์ประกอบของสวนภูเขาจำลองประกอบด้วยภูเขาจำลอง น้ำตก ลำธาร ชายหาด สระน้ำ แก่ง น้ำพุและท่าจอดเรือแบบธรรมชาติ พืชพรรณที่รูปทรงสวยงามตามธรรมชาติ หรือบางครั้งมีการตัดควบคุมทรงตามภูเขาจำลอง สระน้ำ เกาะแก่งใช้หินธรรมชาติ เป็นองค์ประกอบของการจัด มีการทิ้งหินตามก้นของลำธาร นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ เช่น สะพานหิน ตะเกียงหินและสนามหญ้า

2. การจัดสวนราบ (Flat Garden) โดยมากจัดในพื้นที่ค่อนข้างแคบการจัดสวนราบไม่มีเนินเขาจำลอง บ่อน้ำ สระน้ำ แต่จะใช้วัสดุที่เป็นองค์ประกอบของการจัดจินตนาการแทนการจัดสวนแบบราบ แบ่งได้เป็น 2 แบบ

2.1 การจัดสวนราบที่เป็นสีเขียว (Evergreen Level Garden) องค์ประกอบของการจัดประกอบด้วย สนามหญ้าเปิดกว้าง จินตนาการเป็นท้องทะเล กลุ่มหินที่จัดในสนามเปิด จินตนาการเป็นเกาะแก่งหรือบางครั้งปลูกไม้พุ่มและตัดเป็นกลุ่มล้อเลียนหิน แทนการจัดหินจริงๆ มีต้นไม้ที่ปลูกแบบธรรมชาติ เป็นป่าจากหลังเป็นสวนที่เรียบง่าย ดูแล่ง่าย ลงทุนต่ำ มีที่พักสายตาอันเป็นจุดก่อให้เกิดความคิดและจินตนาการ

2.2 สวนทิวทัศน์แห้ง (Dry Level Garden or Dry Landscape Garden) การจัดสวนทิวทัศน์แห้งญี่ปุ่น ได้รับอิทธิพลมาจากจีน เป็นการจัดสวนตามหลักศาสนาพุทธนิกายลัทธิ เช่น การจัดสวนราบที่เป็นทิวทัศน์แห้งมุ่งเน้นจินตนาการและการสร้างสรรค์ความคิด

3. สวนชา (Tea Garden) เป็นสวนที่จัดขึ้นเพื่อประกอบพิธีชงชา (Tea Ceremony) การดื่มชาภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า Sado = Tea Cult (ดื่มชาตามพิธีทางศาสนา) เป็นประเพณีที่ญี่ปุ่นได้รับมาจากเมืองจีน ตามศาสนาพุทธนิกายเซน เดิมในอดีตศาลาดื่มชา เป็นกระท่อมปลูกสร้างตามไหล่เขา อยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมของธรรมชาติ

การจัดสวนชาเป็นการจัดสวนที่เรียบง่าย การออกแบบพื้นที่ของสวนชา 60 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์อีก 40 เปอร์เซ็นต์ สำหรับคุณค่าด้านสุนทรีย์ องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการจัดมีอ่างน้ำหิน ตะเกียงหิน ท่อน้ำไม้ไผ่ เพื่อไม่ให้น้ำหยดและทำให้เกิดเสียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดสวนในประเทศไทย (ชวลิต, 2542)

ส่วนการจัดสวนในบริเวณบ้านของไทยเรานั้น นิยมจัดไว้หน้าบ้านมากกว่าหลังบ้านทั้งนี้ก็อาจจะเนื่องด้วยเหตุ 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 เนื่องจากเนื้อที่สำหรับปลูกบ้านมีจำกัด ผู้ปลูกบ้านมักจะปลูกตัวบ้านอยู่ชิดด้านหลัง ปล่อยให้ด้านหน้า เพื่อทำเป็นสนามหญ้าปลูกต้นไม้และจัดสวน

ประการที่ 2 เจ้าของบ้านมักจะจัดสวนไว้หน้าบ้านเพื่อเพิ่มความสวยงามแก่อาคารบ้านเรือนและเป็นที่พักผ่อนของครอบครัวตามรสนิยม การจัดสวนมักจะจัดสนามไว้ด้วยเพื่อเป็นที่เล่นของเด็กๆ เมื่อสวนเป็นที่พักผ่อน นอกจากนั้นแล้วการจัดสวนไว้หน้าบ้าน ยังเป็นที่เช็ดหน้าซูตากับเจ้าของบ้านอีกด้วย การจัดสวนไว้หน้าบ้านบางบ้านที่มีเนื้อที่มากพอก็อาจจะจัดไว้ด้านข้างของห้องรับแขก เมื่อมีแขกมานั่งที่ห้องรับแขก ก็สามารถเห็นความงามของสวนนั้นได้ สำหรับสวนหลังบ้านนั้น ก็มีการจัดกันบ้างเหมือนกัน แต่สวนมากมักจะจัดไว้เป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจสวนตัวหรือรับรองเพื่อนฝูงที่ใกล้ชิดเท่านั้น แต่โดยทั่วไปแล้วมักไม่ค่อยจัดสวนไว้หลังบ้าน เพราะหลังบ้านมักจะทำเป็นที่ใช้สอย เช่น ที่ซักล้าง ที่ตากเสื้อผ้าและเก็บของ เป็นต้น การจัดสวน อาจจะจัดแตกต่างกันออกไปหลายแบบหลายอย่าง

สรุปลักษณะทั่วไปของการจัดสวนในประเทศไทยในอดีต (ประเวศ, 2539)

1. ปลูกพรรณไม้โดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยมากกว่าความสวยงาม เช่น
 - ทำสวนหมาก สวนพลู สวนมะพร้าว
 - ปลูกไม้ดอกที่มีกลิ่นหอม เช่น ราชตรี ลั่นทม ซอนกลิ้ง ไว้ในบริเวณวัดหรือป่าช้าเพื่อใช้ดับกลิ่นเหม็นสาบจากซากศพ
2. จัดสวนประดับเฉพาะบริเวณสถานที่สำคัญ เช่น เขตพระราชฐาน วัด สวนสาธารณะ ถนนสายสำคัญๆ ในตัวเมือง
3. รูปแบบของสวน สวนมากจัดแบบสวนประดิษฐ์
4. นิยมปลูกพรรณไม้ที่ชื่อเป็นมงคล เช่น ต้นวาสนา ว่านมหาโชคมหาลาภ ฯลฯ และไม่นิยมปลูกพรรณไม้ที่มีชื่อไม่เป็นมงคล เช่น ต้นอโศก รักเร่ ลั่นทม

ลักษณะทั่วไปของการจัดสวนในประเทศไทยปัจจุบัน (ประเวศ, 2539)

1. รูปแบบของสวนเป็นลักษณะสวนร่วมสมัยหรือสวนสมัยใหม่ (Contemporary Style)
2. การออกแบบสวนจะคำนึงถึงทั้งประโยชน์ใช้สอย ความสวยงาม ประหยัดค่าใช้จ่าย และง่ายต่อการบำรุงรักษา
3. นิยมปลูกไม้ดอกไม้ประดับเกือบทุกชนิดไว้ในบ้านและมีความเชื่อถือเรื่องโชคลางน้อยลง

ข้อพิจารณาในการออกแบบจัดสวนประดับ มีข้อควรคำนึงดังนี้ (ประเวศ, 2539)

1. ประโยชน์ใช้สอย กล่าวคือ เมื่อมีการจัดสวนประดับแล้วต้องสามารถใช้ประโยชน์ในส่วนต่างๆ ของพื้นที่ได้ด้วยความสะดวกสบายและปลอดภัยและส่งผลต่อความเป็นอยู่ของผู้อาศัย เช่น ความร่มรื่น ให้ร่มเงา ป้อนกลิ่นลม ผ่อนละออง การสร้างบริเวณที่เป็นสวนตัวการระบายน้ำ การใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ มีข้อคิดเกี่ยวกับการออกแบบโดยเน้นเรื่องประโยชน์ใช้สอยดังนี้
 - 1.1 ควรปลูกพรรณไม้ให้ร่มเงาบริเวณถนน ทางเท้า ลานจอดรถ อาคารสถานที่พักผ่อนต่างๆ
 - 1.2 ควรปลูกพรรณไม้ที่มีกลิ่นหอมบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ท่อระบายน้ำ เพื่อช่วยดูดซับและปรับสภาพอากาศให้ดีขึ้น
 - 1.3 ควรจัดทำทางเท้าในบริเวณที่มีการสัญจรไปมาเพื่อให้เดินได้สะดวกโดยให้ระลึกรู้ว่าการออกแบบที่ดีจะต้องไม่มีการเขียนคำว่า "ห้ามเดินลัดสนาม" ติดไว้ที่สนามหญ้า
2. ความสวยงาม การออกแบบสวนประดับต้องสามารถสนองต่ออารมณ์ความรู้สึกและการรับรู้ทางสุนทรียภาพของมนุษย์ได้ด้วย เช่น ความรู้สึกปลอดภัยสบายตา เกิดความประทับใจต่อบรรยากาศ
3. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ เช่น พรรณไม้ หินประดับ กรวด ฯลฯ ควรเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่หาง่ายในท้องถิ่น โดยพรรณไม้ ถ้าเป็นไปได้ควรเพาะขยายพันธุ์เองหรือจัดซื้อต้นขนาดเล็กไปปลูก จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายได้มาก
4. บำรุงรักษาง่าย การออกแบบสวนประดับที่ดี ควรกำหนดรูปแบบของสวนและเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ พรรณไม้ที่ทำให้ง่ายต่อการบำรุงรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักการเลือกใช้ต้นไม้ตกแต่งบริเวณ (Plant Selection) (สมจิตร, 2538)

ให้ข้อคิดพื้นฐาน 4 ประการในการเลือกต้นไม้ประกอบการจัดสวน คือ

1. เลือกไม้ที่เจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ ควรเป็นไม้ท้องถิ่นหรือได้รับการเลือกสรรอย่างดีจากนักพืชสวน (Nursery Men) โดยเฉพาะพิจารณาการเจริญเติบโตได้ดีต่อสภาพดิน ความต้องการน้ำ แสง ร่มเงา

2. ไม้ที่เจ้าของชื่นชอบสนใจ การปลูกไม้ในการจัดสวนบ้าน เจ้าของบ้านต้องพึงพอใจในชนิดและพันธุ์ไม้ ตลอดจนวิธีการปลูก ตัวอย่างเช่น การปลูกไม้เป็นกลุ่มสายพันธุ์เดียวกัน จะมองดูเกิดความรู้สึกเป็นมวลขนาดใหญ่ ยิ่งถ้าพวกไม้ดอกกลิ่นหอม ยิ่งทำให้เกิดจุดศูนย์กลางแห่งความน่าทึ่งและสนใจ

3. ต้องเหมาะสมกับแปลงการจัดสวนที่กำหนด โดยเฉพาะลักษณะทางกายภาพของพืช นั้นๆ เช่น ขนาด (Size) ได้ขนาดและต้องสมบูรณ์

- รูปลักษณะ (Form) รูปลักษณะไม้ยืนต้นต้องมองตระหง่าน ยิ่งใหญ่ถ้าเป็นพืชพวกเจริญเติบโตช้าแผ่ราบ รูปลักษณะก็เป็นพวกพืชคลุมดิน

- พื้นผิว (Texture) พื้นผิวของดอกไม้ เปลือก กิ่ง จะมีผลต่อความรู้สึกในการจัด

- สี (Color) การจัดที่ตัดต้นไม้ต้องมีสีสลับ เพื่อให้ความรู้สึกสดใส อ่อนนุ่ม ร่าเริง

- มีกลิ่นหอม (Fragrance) เป็นผลพลอยได้จากดอกไม้ เป็นผลจากการวางแผนสวนที่ดีต้นไม้ปลูกในสวนต้องมีต้นไม้ที่มีกลิ่นหอม

4. การดูแลรักษาความต้องการอื่นๆ ต้องนำเข้ามาพิจารณาประกอบ เพราะการดูแลรักษาเป็นเรื่องจำเป็นอย่างมาก ต้องเลือกต้นไม้ปลูกเพื่อการจัดการต่ำ เช่น

ผลร่วง ถ้าต้นไม้เป็นประเภทผลร่วงบ่อยๆ ทำให้สนามและสวนสกปรก ตัดหญ้าลำบาก ต้องเลือกต้นไม้ที่ผลไม่ร่วงง่าย

ใบร่วง (Leaf Drop) ถ้าใบร่วงบ่อยหรือร่วงตลอดปี ทำให้เกิดปัญหาต่อสนาม การจัดการเก็บกวาด ไม้ที่ดีต้องเป็นพวกใบไม่ร่วง (Evergreen) หรือถ้าเป็นไม้ใบร่วง (Deciduous) ก็ควรเป็นไม้ร่วงเป็นฤดู

ดอกร่วง (Flower Drop) บางชนิดดอกสวยงามมาก และบานระยะเวลาสั้น จากนั้นดอกจะร่วงและปลิวกระจ่าย การเลือกไม้ให้ใหญ่ร่มเงาและให้ดอก การออกดอก ควรเป็นไม้ที่ให้ดอกตลอดปี บานทนหรือถ้าดอกร่วง ควรเป็นไม้ที่ดอกร่วงพร้อมๆ กัน จะสะดวกต่อการดูแลรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แมลงทำลาย (Insect Damage) ต้นไม้ใหญ่หรือไม้พุ่ม ต้องทนทานต่อการทำลายของแมลงโดยเฉพาะแมลงที่เจาะตามลำต้น กิ่งก้านทำให้ต้นกิ่งก้านโคนหักล้ม เป็นอันตรายต่อผู้เข้าพักอาศัยสกปรกต่อบริเวณ

โรคพืช (Plant Disease) ไม้ยืนต้น ไม้พุ่มและไม้ชนิดอื่น ต้องทนทานต่อการทำลายของโรค ถ้าไม่ทนทานหรือต้นไม้ที่ขอบเป็นโรค ยุ่งยากต่อการจัดการ พืชขาดความสมบูรณ์ ทำให้คุณค่าลดลง ค่าใช้จ่ายต่างๆสูงขึ้น

อัตราการเจริญเติบโต (Rate of Growth) อัตราการเจริญเป็นคุณสมบัติเฉพาะของไม้แต่ละชนิด ถ้าอัตราการเจริญเติบโตช้า การดูแลรักษาง่าย ไม้ต้องยุ่งยากต่อการตัดแต่ง ได้ดูความสวยงามยาวนาน ต้องเลือกต้นไม้ที่มีการตัดแต่งน้อย ทำรั้ว เป็นไม้พุ่ม

โครงสร้างของราก (Root Structure) ถ้าต้นไม้ใหญ่ ไม้พุ่มมีระบบรากตื้น จะกระทบต่อการแย่งน้ำ แย่งอาหาร กับพืชที่ปลูกที่ผิวดิน ที่มีระบบรากตื้น เช่น หญ้า ไม้คลุมดินและอื่นๆ การเลือกต้นไม้ ระบบรากลึก เป็นประโยชน์ในการไม่แก่งแย่งอาหาร น้ำ ช่วยยึดลำต้นไม้ให้โคนล้มง่าย

ความหนาแน่นของใบ (Density of Foliage) ไม้ประดับตกแต่งที่ดีต้องมีใบแน่น ไม้ใหญ่ ใบแน่น ทำให้เกิดร่มเงาที่ดี ป้องกันแสงแดดในฤดูร้อน ทำให้บริเวณมีอากาศเย็น กรณีต้องการปลูกให้ร่มเงาและถ้าต้องการปลูก ในสนามหญ้าเปิดกว้างและมีหญ้าปลูกข้างล่าง ไม้ใหญ่ต้องมีใบโปร่งบาง เพื่อให้หญ้าเจริญเติบโตได้

ลักษณะงานภูมิทัศน์ที่ดี

1. ต้องสามารถทำให้ผู้อยู่อาศัยมีชีวิตชีวาที่ดีกว่า (Better For Living) หมายถึง การวางแผนการจัด การจัดสร้าง การดูแลบำรุงรักษาหลังการจัดสร้าง ทำให้ผู้อยู่อาศัยมีความพึงพอใจ มีความสุข มีความรัก มีความหวงแหน เสริมส่งเสริมวิถีการดำรงชีวิตและความสันติในครอบครัว ตลอดจนตอบทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม สุนทรียภาพและอารมณ์
2. มีพื้นที่สำหรับพักผ่อนและใช้ประโยชน์ได้มาก หมายถึง พื้นที่ใช้สอยทั้งสวนงานภูมิทัศน์เขียว (Greens Scape) และสวนงานภูมิทัศน์คาสเทจ (Hard Scape) เป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพ สำหรับการนั่งพักผ่อน การเดินเล่น การออกกำลังกาย การทำงาน การประกอบอาหาร พื้นที่รับประทานอาหาร พื้นที่สำหรับจัดเลี้ยง พื้นที่รองรับแขก พื้นที่ใช้สัญจรและให้ความปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สามารถควบคุมสภาพฟ้าอากาศได้ตลอดปี ทำให้บ้านและบริเวณที่มีการจัดงานภูมิทัศน์ให้ความรู้สึกเย็นสบาย ลดการสะท้อนของแสง แก้ปัญหาหมอกตกระทอบของแสง ป้องกันกระแสลมพัดแรง เก็บอุ้มความชื้นและกระแสลมไว้ในบริเวณ

4. ทำให้อากาศภายในบริสุทธิ์และสะอาด งานที่คนที่ติจะต้องมีการจัดพืชพรรณ เพื่อกรองซับฝุ่นละอองก็เป็นพืชและพอกอากาศที่เป็นพืชให้บริสุทธิ์

5. เพิ่มพูนคุณค่าให้แก่บ้านอาคารและบริเวณ เมื่องานภูมิทัศน์มีการดูแลบำรุงรักษาเป็นอย่างดี มีอายุยาวนาน งานภูมิทัศน์จะช่วยเพิ่มพูนคุณค่าแก่บ้าน อาคาร และบริเวณ ทำให้บ้านอาคารมองดูดี มีความเป็นระเบียบอ่อนนุ่ม ร่มรื่นสวยงาม เด่นสง่า ทำให้บริเวณมีคุณค่าและมีราคามากขึ้นงานภูมิทัศน์เป็นเครื่องชี้วัดธรรมชาติ ความเก่าแก่และจิตใจของผู้อยู่อาศัย

6. ให้ความเป็นอิสระ งานภูมิทัศน์ต้องสร้างเป็นอิสระได้สร้างกรอบรอบล้อม (Enclosure) สร้างห้องกลางแจ้ง (Outdoor Room) ซึ่งประกอบไปด้วยพื้นที่ระนาบระดับพื้นผิวพื้น (Floor Plane) พื้นที่ระนาบแนวตั้ง (Vertical Plane) และพื้นที่ระนาบเหนือศีรษะ (Overhead Plane) ทำให้เกิดชุดที่ว่างเป็นห้อง ให้ความอิสระแก่ผู้อยู่อาศัยป้องกันสลายตาจากบุคคลภายนอก และสามารถลดเสียงรบกวนจากภายนอกพื้นที่ได้

7. มีความสวยงามชั่ววันนิรันดร งานภูมิทัศน์ที่ดีมีการดูแลรักษาอย่างดี ต้องสามารถคงความสวยงามไว้ได้ตลอดเวลา ทุกวัน ทุกเดือน ทุกปี แม้ว่ากาลเวลาจะเปลี่ยนแปลงไป ยิ่งเวลาเปลี่ยนแปลงไปความสวยงามและคุณค่ายิ่งเพิ่มขึ้น กลายเป็นความเก่า รูปทรง ผิวสัมผัส สี สันบางส่วนเปลี่ยนแปลงไป ตามสภาพแวดล้อมของฤดูกาล เกิดเป็นประวัติศาสตร์ ตำนานเล่าขานบอกต่อกันมา กลายเป็นสิ่งที่ต้องอนุรักษ์และพึงหวงแหน

8. กำหนดตำแหน่งขององค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบลงอย่างเหมาะสม กลมกลืนสอดคล้องและรับกันกับพื้นที่ กับสถาปัตยกรรมหรือสิ่งก่อสร้างที่ก่ออย่างเหมาะสมลงตัว

9. มีการดูแลรักษาง่ายและต่ำ ประหยัดเวลา ประหยัดทรัพย์ ประหยัดแรงงาน การจัดงานง่ายไม่ซับซ้อน ดังนั้นการออกแบบผู้ออกแบบจะต้องพยายามค้นหา ทำอย่างไรให้งานภูมิทัศน์มีความสวยงาม ใช้งบประมาณได้คุ้มค่า และมีการดูแลบำรุงรักษาง่าย (Easy Maintenance) และมีการดูแลบำรุงรักษาต่ำ (Low Maintenance)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในสวน (พรรณเพ็ญ, 2540)

1. หากต้นไม้หมดอายุและตายไป ก็ควรหาต้นไม้มาเปลี่ยน อาจจะใช้ต้นไม้ชนิดเดียว หรืออาจเปลี่ยนชนิดใหม่เพื่อเพิ่มสีสันและบรรยากาศก็ได้ แต่ทั้งนี้ควรพิจารณาให้มีขนาด รูปทรง และธรรมชาติคล้ายคลึงของเดิม เพื่อจะได้ไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบของสวนที่เป็นอยู่

2. ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่และสมาชิกในครอบครัว เช่น ในขณะที่จัดสวนครอบครัวมีเด็กอาจจะกำหนดให้มีเครื่องเล่น เช่น ชิงช้า ม้าหมุนหรือบ้านที่มีบ่อน้ำอาจจะทำรั้วประกอบสวนชั่วคราว เมื่อเด็กโตขึ้นสิ่งเหล่านี้ก็ไม่จำเป็น ควรปรับปรุงสภาพสวนให้เหมาะสมกับสภาพใหม่ ในทางตรงกันข้ามหากสภาพครอบครัวเดิมไม่มีเด็ก แต่ปัจจุบันมีเด็กก็ต้องปรับปรุงและเพิ่มเติม ในสิ่งที่สนองกับความต้องการและความจำเป็นขึ้นใหม่

3. การแก้ไขต่อเติมหรือเพิ่มเติมตัวอาคารใหม่ เนื้อที่และสภาพสวนก็อาจจะเปลี่ยนแปลงไป จึงมีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือจัดสวนอีกครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อมใหม่

4. ในกรณีที่สวนจัดแต่งไว้นานปี อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายอยากแก้ไขปรับปรุง เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศก็ยอมทำได้หรืออาจเปลี่ยนแปลงพันธุ์ไม้ใหม่ๆ เพื่อทำให้เกิดสีสันและบรรยากาศที่แตกต่างออกไป

การปรับปรุงแก้ไขสวนเดินเหลือไว้บางส่วนและแต่งเติมเสริมจัดบางส่วนจะทำงานได้ยากกว่า การรื้อถอนและทำใหม่ทั้งหมดซึ่งนักออกแบบจะต้องพิจารณาอย่าให้เกิดการขัดแย้งกัน

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. อุปกรณ์เขียนแบบ

- 1) อุปกรณ์ถ่ายภาพ
- 2) สมุดบันทึกข้อมูล
- 3) กระดาษเขียนแบบ
- 4) เครื่องมือในการเขียนแบบ
- 5) โต๊ะเขียนแบบ

2. อุปกรณ์การจัดสวน

- 1) ตลับเมตร
- 2) กล้องถ่ายรูป
- 3) ตะปู ค้อน ค้อนปอนด์
- 4) เลื่อย มีดพรวน กรรไกรตัดกิ่ง กรรไกรตัดหญ้า
- 5) จอบ เสียม พลั่ว คราด บังกี ช้อนปลูก ไม้กวาดทางมะพร้าว
- 6) เชือกฟาง ปูนขาว
- 7) ลูกกลิ้งสนามหญ้า
- 8) ปูนซีเมนต์ อิฐบล็อก ทราวละเอียด
- 9) ท่อ PVC สว่าน ตาข่ายพลาสติก
- 10) อุปกรณ์เครื่องมือเดินไฟสนาม สายไฟ สวิตช์ หลอดไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการศึกษา

ขั้นตอนการออกแบบสวน (Design Process) มีขั้นตอนการออกแบบ ดังนี้

1. สํารวจข้อมูลพื้นฐาน

เพื่อใช้ในการออกแบบ ได้แก่ สถานที่ โครงสร้างตัวอาคาร และความต้องการของผู้เป็นเจ้าของ

1.1 สถานที่ จะต้องสำรวจทั้งในพื้นที่และที่รอบข้างว่ามีสภาพอย่างไรบ้าง

- ความลาดเทของพื้นที่ ว่ามีมากน้อยเพียงไร ควรคำนึงถึงเรื่องการระบายน้ำเป็นสำคัญ
- ขนาดของพื้นที่ จะต้องวัดขนาดของพื้นที่ว่ามีความกว้างเท่าไร ยาวเท่าไร อยู่ทางทิศใดของบ้าน เขียนแปลนพื้นที่และตัวบ้านหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นๆอย่างละเอียด
- ทิศ เพื่อให้ทราบข้อมูลการได้รับแสงแดด เพื่อประโยชน์ในการเลือกขนาดและชนิดของพรรณไม้
- ลม สํารวจทิศทางลมเพราะลมมีผลต่อความเย็นและความชื้น หากลมพัดผ่านได้ดีผู้อยู่อาศัยจะรู้สึกเย็นสบาย
- ดิน คุณลักษณะดินว่าเป็นดินเหนียว ดินร่วน หรือดินทราย ความเป็นกรด-ด่างของดิน ความอุดมสมบูรณ์ ความหนาของหน้าดิน และระดับน้ำใต้ดิน เพื่อใช้พิจารณาในการปรับปรุงดิน และการปรับพื้นที่ให้สวยงาม
- สภาพลมฟ้าอากาศ เพื่อใช้ในการพิจารณาในการเลือกใช้พรรณไม้และชนิดหญ้า
- พรรณไม้เดิมที่มีอยู่ในพื้นที่ สํารวจเพื่อใช้ประกอบการออกแบบจัดสวน ให้กลมกลืนกับพรรณไม้เดิม
- สิ่งแวดล้อมอื่นๆ หากพื้นที่ข้างเคียงสภาพแวดล้อมมีความสวยงาม ก็ไม่ควรปลูกต้นไม้ที่จะบังวิวจากภายในบ้าน

1.2 โครงสร้างตัวอาคาร

- พิจารณารูปร่าง รูปแบบและขนาดของบ้าน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ้านกับสวน
- สีของบ้าน เพื่อให้พิจารณาในการเลือกสีของพรรณไม้ให้เหมาะสมกับตัวบ้าน โดยจะเลือกสีให้กลมกลืนหรือให้สีตัดกันเพื่อสร้างจุดสนใจ

- ทิศทางและมุมมองภายในตัวบ้าน จะต้องมียุุ่มมองออกสู่สวนที่สวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วัสดุต่างๆ เช่น ราวตากผ้า ท่อน้ำ ระบบการเดินไฟ เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคในการจัดสวน หรือเกิดความเสียหายได้

1.3 ศึกษาความต้องการของเจ้าของบ้านและสมาชิก

- ความชอบ ความต้องการของผู้ที่เป็นเจ้าของถือว่า เป็นความสำคัญอันดับแรก ที่จะต้อง สอบถาม สังเกต พิจารณา เลือกแบบสวนและชนิดพันธุ์ไม้ให้ตรงความต้องการของเจ้าของบ้าน

- การดูแลสวน ผู้เป็นเจ้าของมีเวลาการดูแลสวนมากน้อยเพียงใด หากไม่มีเวลาดูแลมาก สวนควรมีรูปแบบที่ดูแลรักษาง่าย

- การออกกำลังกายหรือการพักผ่อนในสวน อาจมีลานออกกำลังกาย หรือมุมสงบเพื่อการ พักผ่อนอ่านหนังสือ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis)

เพื่อทำการสำรวจ ข้อมูลขนาดสถานที่ สภาพแวดล้อม ทิศทางของแสง ทิศทางของลม และความต้องการของผู้เป็นเจ้าของแล้ว ก็จะต้องนำข้อมูลต่างๆ เหล่านั้นมาวิเคราะห์พิจารณาให้ละเอียด เขียนข้อมูลที่สำรวจมาได้ลงใน แปลนบ้าน (Site Analysis) ซึ่งบอกรายละเอียดของพื้นที่ ของตัวบ้าน

3. การสังเคราะห์ข้อมูล (Synthesis)

หลังจากการสังเคราะห์ข้อมูลแล้ว นำข้อมูลต่างๆมาร่างลงในแบบแปลนร่าง เลือกแบบ สวน พันธุ์ไม้ กลุ่มพันธุ์ไม้ หรือวัสดุจัดสวนลงในแปลน อาจใช้วงกลมในการออกแบบในการร่าง ก่อน เพื่อพิจารณาหาความสัมพันธ์กันระหว่างพันธุ์ไม้แต่ละกลุ่มกับตัวบ้าน อ่างบัว ลานพักผ่อน ฯลฯ

การสร้างโครงสร้างสวนเริ่มจาก

1) กำหนดทางเดิน พิจารณาจากทางเข้าบ้านหรือออกจากบ้าน จัดให้ทางเดินสามารถเดินได้โดยรอบบ้าน สามารถชมสวนได้โดยไม่ต้องผ่านเข้าในบ้าน และไม่สร้างทางเดินที่ไม่มีจุดหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) วางตำแหน่งไม้ยืนต้นในบริเวณบ้าน จุดที่ต้องการร่มเงา ป้องกันแสงแดดยามบ่าย ปลุกเพื่อลดเสียงรบกวนจากภายนอก ป้องกันฝุ่นละออง บังฝนและบังทิวทัศน์ที่ไม่สวยงาม

3) กำหนดพื้นที่ใช้สอยและพื้นที่ที่ให้ความสวยงาม ตำแหน่งสวนหย่อม ควรอยู่ในมุมที่สามารถมองออกจากห้องรับแขกหรือห้องพักผ่อนได้ ไม้ผลหรือผักสวนครัวควรปลูกไว้หลังบ้าน ไม้ดอกต้องการแสงแดดจัดควรปลูกบริเวณทางเข้าบ้าน

4) บริเวณสวนหย่อม อยู่ใกล้ห้องรับแขก ห้องนอน ระเบียง เฉลียงบ้าน ใกล้ลานนั่งเล่น มีจุดเด่น 1 - 2 จุด เพื่อให้เป็นจุดสนใจ อย่าให้จุดเด่นกระจายหลายจุดเกินไป เพราะจะทำให้ลดความสนใจลง เลือกพันธุ์ไม้ที่มีรูปทรงสวยงาม เจริญเติบโตช้า และควรได้รับแสงแดดเต็มที่

5) มุมเสา จัดกลุ่มพันธุ์ไม้ลง เพื่อลดความแข็งกระด้างลง

6) จุดเด่นของสวน กำหนดจุดให้เด่นชัด มีจุดเดียว ใช้ไม้ขนาดใหญ่หรือใช้จำนวนต้นไม้มากกว่าจุดรอง

7) เชื่อมโยงระหว่างจุดเด่นและจุดรอง โดยใช้ไม้พุ่มที่มีขนาดต่ำกว่าจุดเด่นและจุดรอง ไม้คลุมดินหรือใช้หินเชื่อมโยงได้

จากนั้นจึงพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น เพิ่มรายละเอียดมากขึ้น เมื่อเหมาะสมแล้วจึงเขียนแปลนอย่างสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอแก่เจ้าของบ้าน โดยแปลนที่เขียนเพื่อเสนอเจ้าของบ้านมีดังนี้

- รูปการออกแบบโดยใช้วงกลม (Balloon Diagram) เป็นการออกแบบอย่างคร่าวๆ ในการวางตำแหน่งต้นไม้ โดยอาจ แสดงถึงกลุ่มต้นไม้ที่ให้ร่มเงาแก่ตัวบ้าน หรืออื่นๆ เพื่อให้มองภาพง่ายขึ้น และง่ายต่อการทำงานเพราะแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนๆ

- แปลนภาพที่มองจากด้านบน (Top View) ซึ่งบอกรายละเอียดตำแหน่ง การวางต้นไม้ทั้งหมดไว้ในแปลน

- รูปแปลนแสดงทัศนียภาพหรือภาพวิง 3 มิติ (Perspective) เป็นภาพเช่นเดียวกับภาพถ่ายเหมือนของจริง ทำให้ผู้ดูเห็นภาพและเข้าใจได้ดี อาจเป็นลักษณะสายเส้นหรือระบายสีให้สวยงามเหมือนจริง

- รูปแสดงวัสดุที่ใช้ประดับสวน (Detail Plan) เป็นการเขียนให้เห็นลักษณะของวัสดุ ที่จะนำมาตกแต่งสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การประเมินราคา (Estimate)

การประเมินราคาจะต้องคำนึงถึงขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอน โดยแบ่งประเมินรายจ่ายดังนี้

- 1) ค่าแบบ เป็นค่าความรู้และประสบการณ์ของผู้จัด
- 2) ราคาพรรณไม้ สนามหญ้าที่ใช้ในการจัดสวนทั้งหมด
- 3) ราคาวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในการจัดสวน รวมทั้งวัสดุทางการเกษตร เช่น ทราย ปุ๋ย สารเคมีต่าง ๆ ฯลฯ
- 4) ค่าแรงงาน แรงงานต่อหน่วยงาน และแบบงานตามปริมาณจำนวนแรง
- 5) ค่าดูแลรักษาภายหลังการจัด เพื่อใช้ซ่อมในส่วนที่เสียหายภายหลังการจัด
- 6) กำไร ซึ่งโดยทั่วไปกำไรจะคิดเป็นกำไรสุทธิของราคาทุนรวมถึงภาษีด้วย

หลังจากการประเมินราคาเรียบร้อยแล้ว นำเสนองานโดยนำเสนอจากแปลนต่างๆ ที่ต้องแสดงรายละเอียดในการจัดสวนพร้อมด้วยใบประเมินราคา

เมื่อได้เสนอแบบสวนพร้อมราคาให้แก่ผู้เป็นเจ้าของบ้านจนเป็นที่ตกลงกันเรียบร้อยแล้ว การจัดสวนจะต้องมีการวางแผนขั้นตอนการดำเนินการจัดสวนต่อไป

5. ขั้นตอนการจัดสวน (Landscaping Installation) แบ่งเป็นขั้นตอนต่างๆ ได้ ดังนี้

- 1) การเลือกซื้อพรรณไม้
- 2) การกำจัดวัชพืช
- 3) การปรับพื้นที่
- 4) การจัดวางวัสดุ
- 5) การเตรียมหลุมปลูกต้นไม้
- 6) การปลูกไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และไม้คลุมดิน
- 7) การโรยกรวด หินกลมหรือทราย
- 8) การปูทางเดิน
- 9) การเก็บงานและส่งมอบงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การประเมินความพึงพอใจ

- 1) ค่าความพึงพอใจด้านความสวยงาม
- 2) ค่าความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษา

1. ผลการสำรวจ

1.1 ที่ตั้งและสภาพของพื้นที่

บริเวณบ้านของคุณสุรพล ปัญญารัตน์ ตั้งอยู่ ณ บ้านเลขที่ 89/41 หมู่ 1 หมู่บ้านสุวรรณา วิลล์ ถนน คุ่มเกล้า ตำบลลำปลาทิว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร สภาพพื้นที่โดยรอบบ้าน เป็นพื้นที่ว่างเปล่าของสนามหญ้า หญ้าที่ปลูกไว้มีสภาพค่อนข้างทรุดโทรม ต้นไม้เดิมจัดวางในที่ที่ไม่เหมาะสมและขาดการดูแล บริเวณด้านหน้าบ้านได้รับแสงแดดตลอดทั้งวันและขาดต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงา ทำให้ด้านหน้าบ้านร้อนมาก

- ความลาดเทของพื้นที่ มีความลาดเอียงมาทางด้านหน้าบ้าน ซึ่งส่งผลดีต่อการระบายน้ำ

- ขนาดพื้นที่ เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 61 ตารางเมตร

- ทิศ หน้าบ้านหันหน้าทางทิศใต้ ทำให้แดดร้อนมากเวลาช่วงกลางวันของวัน

- ลม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (ลมมรสุมฤดูหนาว) ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนมกราคม โดยลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะพัดพาความหนาวเย็น และแห้งแล้งมาสู่บ้าน

ส่วนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (ลมฤดูร้อน) จะพัดพาลมมรสุมในระหว่าง เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนเมษายน ช่วงนี้จะมีอากาศร้อนและแห้งแล้ง และมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (ลมประจำท้องถิ่น) พัดพามาเป็นประจำ

- ดิน สภาพดินเป็นดินเหนียว สังกัดได้จาก ลักษณะของเนื้อดินละเอียด และมีเศษวัสดุ ก่อสร้างเจือปน

- สภาพลมฟ้าอากาศ ในแต่ละเดือนจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับฤดูกาลและมรสุม ช่วงที่ความชื้นสูงที่สุดคือ เดือนกันยายน และช่วงที่ความชื้นต่ำที่สุดคือ เดือนเมษายน

- พรรณไม้เดิมที่มีอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ หมากเขียว โกสน เฟิร์นข้าหลวง จั๋งจีน สีสาวดี โมก พวง กล้วย ฝรั่ง และส้มโอ ซึ่งพรรณไม้เหล่านี้สามารถนำมาใช้ประกอบในการปรับปรุงภูมิทัศน์ได้บางส่วน

1.2 โครงสร้างตัวอาคาร

- รูปแบบบ้าน เป็นบ้าน 2 ชั้น ตัวบ้านปลูกเต็มพื้นที่ด้านขวาของตัวบ้าน พื้นที่ทั้งหมดขนาด 164.32 ตารางเมตร พื้นที่ตัวบ้านขนาด 103.32 ตารางเมตร
- สีของตัวบ้าน เป็นสีขาว มีกระเบื้องสีน้ำตาลปูรอบบริเวณที่ลานจอดรถและลานซักล้าง
- ทิศทางและมุมมองภายในตัวบ้าน เป็นมุมกว้าง และยังมีระเบียงหน้าบ้านที่กว้างจึงทำให้มุมมองมายังสวนกว้างขึ้น
- วัสดุต่างๆ ระบบท่อน้ำอยู่บริเวณตัวบ้านด้านขวาถัดจากผิวดินมาก ระบบไฟ ลอดท่อฝังดิน จึงเป็นอุปสรรคในการทำงาน

1.3 ศึกษาความต้องการของเจ้าของบ้านและสมาชิก

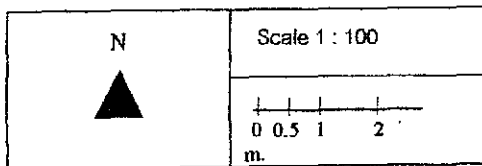
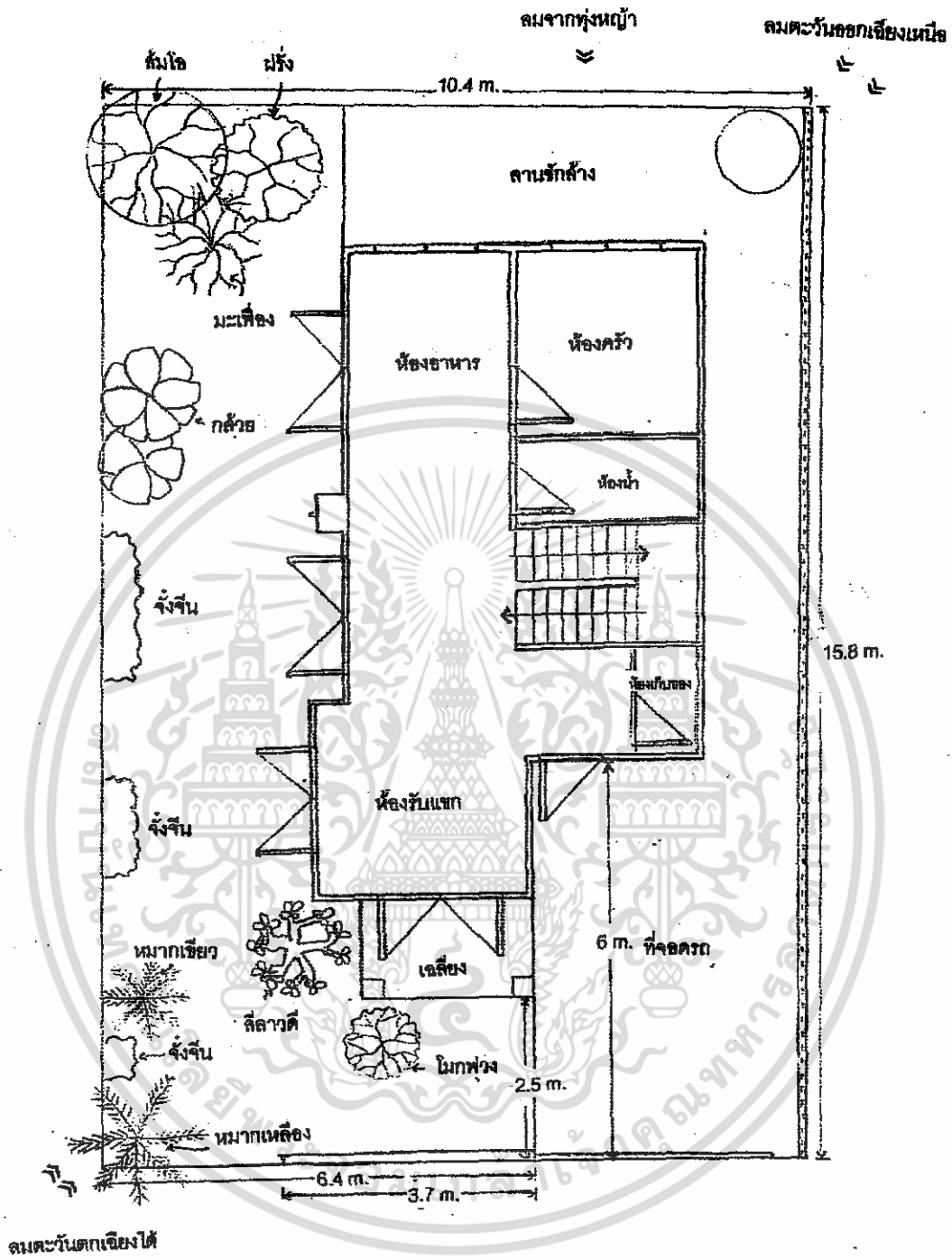
- ความชอบ มีการสอบถามถึงความชอบและความพึงพอใจ ของเจ้าของบ้านและผู้อยู่อาศัยภายในบ้านว่ามีความต้องการอย่างไรบ้าง (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผลการสอบถามถึงความชอบและความพึงพอใจ มีดังนี้

บุคคลที่อาศัยอยู่ในบ้าน	ความต้องการของสมาชิกในครอบครัว
1. คุณสุรพล ปัญญารัตน์ (เจ้าของบ้าน)	<ul style="list-style-type: none"> - ชอบลิลาวดีเป็นพิเศษ - ชอบไม้หอม - ชอบสวนแนวบาห์ลี - ชอบโถงน้ำล้น
2. คุณจินสุจี ปัญญารัตน์ (ภรรยา)	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องการสวนแบบโล่ง ไม่รก - ชอบสวนแนวธรรมชาติ - ชอบไม้หอม - ชอบสวนครัว สวนผลไม้ - ต้องการบ่อทรายให้ลูกๆ - มีลานพักผ่อน - ชอบสนามหญ้า - ต้องการสวนดูแลรักษาง่าย - ชอบน้ำพุ และตุ๊กตาประดับสวนเป็นพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรณีใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 Site Analysis

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผลสังเคราะห์ข้อมูล (Synthesis)

ผลของการสังเคราะห์ข้อมูล สามารถแยกรายละเอียด โดยแยกสังเคราะห์ตามปัญหาที่เกิดขึ้นและจากความต้องการของเจ้าของบ้าน ได้ดังนี้

1. กำหนดทางเดิน โดยการวางทางเดินให้เชื่อมต่อระหว่างลานจอดรถ กับตัวสวน และลานซักล้างหลังบ้าน
2. กำหนดพื้นที่ใช้สอยและพื้นที่ที่ให้ความสวยงาม โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วน A บริเวณหน้าบ้านทิศใต้ขนานแนวรั้วภายในบริเวณสวน ต้องการให้พื้นที่ส่วนนี้เป็นสวนที่เป็นสนามหญ้า คูโล่ง สบาย ชวนให้นั่งพักผ่อน บริเวณด้านหน้าติดระเบียงจะใช้ไม้พุ่มระดับต่ำคลุมดินจะเลือกใช้ไม้ที่ทนแดด คือ รวงทองกับวานกาศพยอมและหลิวได้วันเพื่อเป็นจุดสนใจ

ส่วน B บริเวณมุขทิศตะวันตกของสวน บริเวณนี้ได้ร่วมเงาจากบ้านที่อยู่ติดกันและต้นหมากเหลืองเดิม จึงมีแดดเฉพาะช่วงสาย ช่วงบ่ายแดดร่ม จึงทำลานสำหรับพักผ่อน โดยใช้ศิลาแลงปูเป็นพื้นแข็ง ช่องว่างระหว่างศิลาแลง โรยกรวดแม่น้ำสีขาว ปูปลูกไม้พุ่มขนาดกลางเป็นพื้นหลังเพื่อลดความแข็งกระด้างของกำแพง วางเก้าอี้สนาม 2 ตัว เพื่อใช้สำหรับนั่งพักผ่อน ใช้ไม้พุ่มขนาดกลางเพื่อพรางสายตา เมื่อมองออกจากเก้าอี้สนาม ให้ความเป็นส่วนตัว โดยมีบ่อน้ำล้นอยู่เคียงกับมุขพักผ่อนมุขสวนด้านในปลูกต้นไม้เพื่อลดความกระด้างโดยใช้ไม้พุ่มที่มีทรงพุ่มระดับกลางเป็นพื้นหลัง ด้านหน้าปลูกไม้คลุมดิน เพื่อความเชื่อมต่อของสวน ซึ่งมีขนาดเล็ก

ส่วน C บริเวณมุขทิศเหนือของสวน บริเวณนี้ เป็นกำแพงและข้างตัวบ้าน จึงปลูกต้นไม้เป็นสวนหย่อมเข้ามา เพื่อลดความแข็งกระด้างของมุขเสา โดยใช้ไม้พุ่มที่มีทรงพุ่มสูง เป็นพื้นหลังวางอ่างบัวเป็นจุดศูนย์กลางของสวนหย่อม มีบ่อทรายตรงข้ามกับอ่างบัว แล้วปลูกไม้พุ่มคลุมดิน ที่มีดอกเพื่อเพิ่มความสวยงามแก่สวนหย่อม ส่วนหลังบ้านจะเป็นสวนยกเว้นในการจัดตามความต้องการของเจ้าของบ้านที่ต้องการปลูกส้มโอ ฝรั่ง มะเฟืองและกล้วยไว้ที่เดิม

3. เชื่อมโยงระหว่างจุดเด่นและจุดรอง โดยใช้ไม้พุ่มและไม้คลุมดินเป็นตัวเชื่อม เพื่อให้ภาพของสวนออกมาเป็นองค์รวม ไม่แยกจากกัน

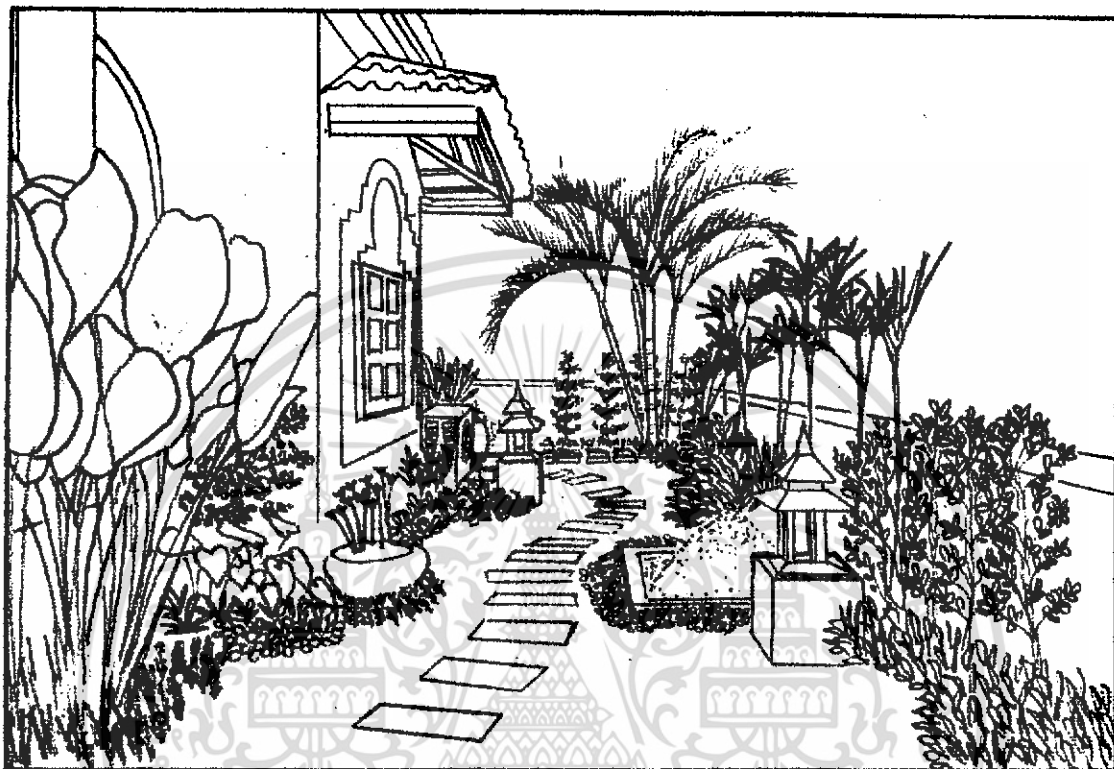
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการพิจารณาปัญหาและความต้องการของเจ้าของบ้านในข้างต้นแล้วจึงนำมาเขียน
แปลนอย่างสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอแก่เจ้าของบ้าน โดยแปลนที่เขียนเพื่อเสนอเจ้าของบ้านมีดังนี้

- รูปการออกแบบโดยใช้วงกลม (Balloon Diagram) แสดงดังภาพที่ 2
- แปลนภาพที่มองจากด้านบน (Top View) Master Plan แสดงดังภาพที่ 3
- รูปแปลนแสดงทัศนียภาพหรือภาพวิว 3 มิติ (Perspective) แสดงดังภาพที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4 Perspective

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การประเมินราคา (Estimate)

ในการจัดสวนนั้นมีหลายขั้นตอน และทุกขั้นตอนต้องมีการประเมินราคาถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อให้สวนเสร็จสมบูรณ์ ตามแปลนที่เสนอต่อเจ้าของสถานที่ไว้ ดังนั้นการประเมินราคาจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงภูมิทัศน์ เพราะจะทำให้ทราบถึงราคาหรือค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงภูมิทัศน์ ซึ่งมีหลายขั้นตอนและทุกขั้นตอนต้องมีการประเมินราคาค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อให้สวนเสร็จสมบูรณ์ตามแบบแปลนที่แสดง โดยสามารถแสดงการประเมินราคาได้ ดังตารางที่ 2 และ 3

1) ราคาพรรณไม้

ตารางที่ 2 แสดงราคาพรรณไม้

ลำดับที่	ชนิดพรรณไม้	ขนาด (สูง/ต้น)	จำนวนต้น (สูง/ต้น)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม
1.	หมากผู้หมากเมีย	สูง 4"	15	10	150
2.	โกสน	สูง 2"	80	3	240
3.	ขาไก่ต่าง	สูง 2"	20	3	60
4.	หลิวได้หัววัน	สูง 2"	15	3	45
5.	ใบเงิน	สูง 2"	25	3	75
6.	ลิ้นกระบือ	สูง 2"	35	3	105
7.	ไทรใบต่าง	สูง 2"	15	3	45
8.	เฟินใบมะขาม	กระถาง 4"	25	15	375
9.	เฮลิโกเนีย	สูง 4"	30	10	300
10.	พลับพลึงหนู	สูง 2"	10	10	100
11.	เศรษฐีเรือนนอก	กระถาง 4"	20	10	200
12.	กล้วยแดง	กอ	1	60	60
13.	เฟินก้างปลา	กระถาง 4"	12	15	180
14.	เฟินบอสตัน	กระถาง 4"	25	15	375
15.	ปริกน้ำค้าง	กระถาง 4"	4	20	80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงราคาพรรณไม้ (ต่อ)

ลำดับที่	ชนิดพรรณไม้	ขนาด (สูง/ต้น)	จำนวนต้น (สูง/ต้น)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ราคารวม
16.	เฟิร์นขนนก	กระถาง 4"	30	15	450
17.	นางพญาคล้าทอง	กระถาง 6"	4	35	140
18.	คล้าม้าลายแคระ	ถุง 4"	20	10	200
19.	โมกพวง	สูง 1 ม.	2	60	120
20.	โมกพวง	สูง 1.8 ม.	6	80	480
21.	เสน่ห์จันทร์แดง	กอ	3	60	180
22.	หนวดปลาหมึกแคระต่าง	กระถาง 10"	3	100	300
23.	ไผ่ฟิลิปปินส์	กระถาง 4"	12	20	240
24.	ว่านรางทอง	ถุง 4"	32	20	640
25.	ตีนตุ๊กแก	ถุง 2"	50	4	200
26.	ม่านบาหลี	กระถาง 10"	5	60	300
27.	คล้าชีก้า	กอ	1	150	150
28.	พิไลยยอดทอง	กระถาง 6"	2	25	50
29.	กระดาด	กอ	1	100	100
30.	ดาหลา	กอ	1	100	100
31.	เฟิร์นข้าหลวง	กระถาง 6"	2	50	100
32.	กกชียิปต์	กระถาง 6"	1	40	40
33.	กระดุมทองต้น	กระถาง 4"	56	15	840
34.	เลื้อยหมายนาต่าง	กระถาง 6"	5	30	150
35.	ชิงแดง	กอ	1	80	80
36.	วานกาบหอยแครงแคระ	ถุง 2"	33	3	99
37.	หนวดปลาดุกแคระ	ถุง 2"	20	10	200
38.	หญ้ามาเลเซีย	ตารางเมตร	26	25	650
				ราคารวมพรรณไม้	8,199

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การกำจัดวัชพืช

เป็นการกำจัดวัชพืชในบริเวณพื้นที่จัดสวน โดยการจ้างแรงงานคนหรือการใช้สารเคมีในการกำจัดหญ้าเดิมออกและวัชพืชที่ขึ้นอยู่ทั่วไปในบริเวณพื้นที่จัดสวนออก เช่น การใช้จอบตักหญ้าที่กำจัดไม่ยาก แล้วเก็บเศษวัชพืชออกจากพื้นที่ ตากดินทิ้งไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อให้ดินแห้ง แล้วจึงทำการย่อยดินและเก็บเศษวัชพืชออกให้มากที่สุดอีกครั้ง หากหญ้าที่กำจัดได้ยากควรใช้ยากำจัดวัชพืชฉีดพ่นให้ทั่วบริเวณที่มีวัชพืชอยู่แล้วทิ้งดินไว้สักกระยะให้นานพอสมควร จึงทำการปลูกหญ้าและต้นไม้อื่นๆ ต่อไปได้ การกำจัดวัชพืชควรมีอยู่เรื่อยๆ เพื่อป้องกันวัชพืชงอกขึ้นมาอีก

3) การปรับพื้นที่

เริ่มจากการนำเศษวัสดุที่ไม่ต้องการออกจากพื้นที่ที่ต้องการจัดสวน เช่น เศษวัสดุที่เหลือจากการก่อสร้าง ได้แก่ เศษอิฐ ปูน ไม้ และทำการขุดย้ายตำแหน่งต้นไม้ที่ไม่เหมาะสมออก จากนั้นปรับพื้นที่ด้วยทรายละเอียดให้ได้ระดับตามต้องการ และปรับไล่ระดับดินให้สามารถระบายน้ำได้ดี โดยไล่ระดับลาดเอียงไปยังแนวท่อระบายน้ำเมื่อถมเสร็จแล้วบดทรายให้แน่นและใช้น้ำรดไม่ให้เป็นโพรง เพื่อป้องกันการทรุดตัวของระดับดินในภายหลัง

4) การจัดวางวัสดุ

การจัดวางวัสดุอื่นๆที่ใช้ประกอบสวน ได้แก่ อ่างน้ำพุตก รูปปั้นตุ๊กตา ก้อนหินประดับ ในการจัดวางวัสดุต่างๆ ควรพิจารณาการจัดวางให้เหมาะสมอยู่ในส่วนที่สวยที่สุดโดยหันไปทางด้านหน้าของสวน จัดวางให้ดูเป็นธรรมชาติและอยู่ในลักษณะสมดุลสวยงามไม่เอียงหรือตะแคง

5) การเตรียมหลุมปลูกต้นไม้

การเตรียมหลุมปลูกต้นไม้ควรเตรียมหลุมปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้ประธานก่อน แล้วจึงเป็นไม้พุ่มและไม้คลุมดินตามลำดับ วิธีการปลูกก็ดูจากตำแหน่งของต้นไม้จากแปลน เมื่อทราบตำแหน่งแล้วให้โรยปูนขาว โดยกะขนาดของหลุมตามชนิดของต้นไม้ถ้าเป็น ไม้ยืนต้นจะขุดหลุมขนาด 0.8x0.8x0.8 เมตร ถ้าหากปลูกเป็นกลุ่มนิยมใช้จำนวนต้นไม้เป็นเลขคี่ เช่น 3, 5 หรือ 7 และให้ปลูกแบบสลับฟันปลา ส่วนการปลูกไม้พุ่มโดยขุดหลุมให้ลึกประมาณ 0.4 - 0.5 เมตร และไม้คลุมดินขุดหลุมลึกประมาณ 0.2 - 0.3 เมตร ซึ่งไม้พุ่มและไม้คลุมดินจะปลูกเป็นกลุ่มๆ ละหลายๆ ต้นเช่น การปลูกเป็นแปลงหรือเป็นแถว การปลูกเป็นวงกลม และการปลูกเป็นกลุ่มรูปทรงอิสระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยชุดให้เป็นแปลงตามแบบที่กำหนดเสร็จแล้วผสมดินปลูกต้นไม้และปุ๋ยคอกรองกันหลุมเพื่อช่วยให้ต้นไม้เจริญเติบโตได้ดี ซึ่งส่วนผสมของดินที่ใช้ปลูกต้นไม้ต่างๆ มีดังนี้

6) การปลูกไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และไม้คลุมดิน

เมื่อเตรียมหลุมปลูกเรียบร้อยแล้วต้องมี การเตรียมดินปลูกต้นไม้ จึงสามารถลงมือปลูกต้นไม้ได้ โดยเริ่มกำหนดตำแหน่งของไม้ยืนต้นทั้งหมดในสวนก่อน เพราะไม้ยืนต้นเป็นไม้ใหญ่มีระดับสูงที่สุด แล้วจึงทำการปลูกไม้ยืนต้น เมื่อเสร็จแล้วต้องมีการค้ำไม้ 2 - 3 อัน โดยการจับต้นไม้ให้ตรง แขนงไม้ค้ำลงในดินค้ำเป็นสามมุม มัดด้วยเชือกให้แน่น เพื่อป้องกันการโยกและการล้มของต้นไม้ ซึ่งจะทำให้รากของต้นไม้สะเทือนและขาดได้ ในการปลูกไม้พุ่มในแปลงใหญ่ที่เตรียมไว้ควรเว้นระยะให้พอเหมาะ เพื่อความเจริญเติบโตของไม้พุ่มชนิดนั้น เมื่อเสร็จแล้วจึงทำการปลูกไม้คลุมดิน ซึ่งในการปลูกไม้คลุมดินเหมาะที่จะใช้ประกอบและปลูกแซมไปกับกลุ่มอุปกรณ์ประดับอื่นๆ กลุ่มไม้ใหญ่ กลุ่มไม้พุ่ม แนวถนนหรือทางเดิน แนวกำแพงหรือผนังบ้าน เพื่อลดความกระด้างของคอนกรีต และเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างลานนั่งเล่น ต้นไม้ และทางเดิน ตลอดจนองค์ประกอบอื่นๆ ซึ่งในการปลูกไม้คลุมดิน ถ้าในถุงหนึ่งมีหลายต้นควรแยกปลูกเพราะจะทำให้ประหยัดขึ้น

7) การโรยกรวด

ปรับแต่งบริเวณพื้นที่ ที่จะปูกรวดให้เรียบแล้วทุบดินให้แน่น เพื่อป้องกันการทรุดตัวภายหลัง ใช้ไม้ขีดเส้นทำแนวให้มีลักษณะตามที่ต้องการ และใช้พลาสติกปูรองซึ่งจะช่วยให้สามารถทำความสะอาดกรวดได้ง่ายแล้วจึงนำกรวดที่ล้างทำความสะอาดแล้วมาวางเรียงซ้อนกันอย่างเป็นอิสระ แต่ถ้าไม่ปูพลาสติก หลังจากโรยกรวดไปนานๆ แล้ว กรวดจะจมหายลงไปในดิน ทำให้กรวดสกปรก และเมื่อมีวัชพืชหรือหญ้าขึ้นแซมก็จะทำให้กำจัดได้ยาก

8) การปูทางเดิน

หลังจากการปูหญ้าแล้ว ดูแปลนกำหนดทิศทางการวางแผ่นทางเดินบนหญ้าสนาม การวางก็ควรวางให้มีระยะห่างให้ก้าวขาพอสมควร ถ้าวางใกล้เกินไปจะทำให้ก้าวพลาดได้ ไม่ควรปูทางเดินเสมอกับหญ้า เพราะถ้าหญ้าสูงขึ้นแผ่นทางเดินจะจมลง ควรฝังลงดินเล็กน้อยหรือประมาณ 1 ใน 3 ของความหนาแผ่นทางเดิน เมื่อหญ้ายาวขึ้นแล้วก็จะต่ำกว่าทางเดินเล็กน้อย หลังวางทางเดินแล้วให้ทดลองเดินดู เพื่อไม่ให้ทางเท้ากระดกหรือเอียงไปทางใดทางหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9) การเก็บงานและส่งมอบงาน

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดสวน ก่อนที่จะส่งมอบงานให้กับเจ้าของบ้าน ควรตรวจสอบความเรียบร้อยภายในสวนให้แน่ชัดเสียก่อนตรวจสอบต้นไม้และวัสดุอุปกรณ์ตกแต่งสวนว่าเสียหายหรือไม่ และถ้ามีความเสียหายก็ควรทำการแก้ไขซ่อมแซมทันที เก็บรายละเอียดของงานทุกส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการจัดสวนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย สมบูรณ์ มีประสิทธิภาพ และคุณภาพของงานเป็นไปตามที่ระบุไว้ในแปลน

ขั้นตอนในการจัดสวนครั้งนี้ ได้นำแสดงเป็นภาพ ให้เห็นถึงขั้นตอน วิธีการ แสดงความเปลี่ยนแปลงระหว่าง ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์และหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ ดังภาพที่ 5 ถึงภาพที่ 10 ซึ่งจะเป็นการลำดับขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มจนเสร็จสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5 แสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้านทิศใต้ก่อนและหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ส่วน A)

ภาพที่ 6 แสดงพื้นที่บริเวณหน้าบ้านมุมทิศตะวันตกก่อนและหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ส่วน B)

ภาพที่ 7 แสดงพื้นที่บริเวณมุมทิศตะวันตกก่อนและหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ส่วน B)
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8 แสดงพื้นที่บริเวณข้างบ้านทิศเหนือก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ส่วน C)

ภาพที่ 9 แสดงพื้นที่บริเวณข้างบ้านทิศเหนือหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ส่วน C)

ภาพที่ 10 แสดงพื้นที่บริเวณหลังบ้านทิศเหนือก่อนและหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ส่วน C)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การประเมินความพึงพอใจหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์

หลังการปรับปรุงภูมิทัศน์เรียบร้อยแล้ว ได้ใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินผลความพึงพอใจของเจ้าของบ้านและสมาชิกภายในครอบครัว โดยนำมาประเมินผลเป็นตัวเลขและสามารถเขียนเป็นแผนภูมิเปรียบเทียบค่าความพึงพอใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น

- ค่าความพึงพอใจด้านความสวยงาม (ตารางที่ 4 และภาพที่ 11)
- ค่าความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม (ตารางที่ 5 และภาพที่ 12)

การให้คะแนนแบ่งเป็น

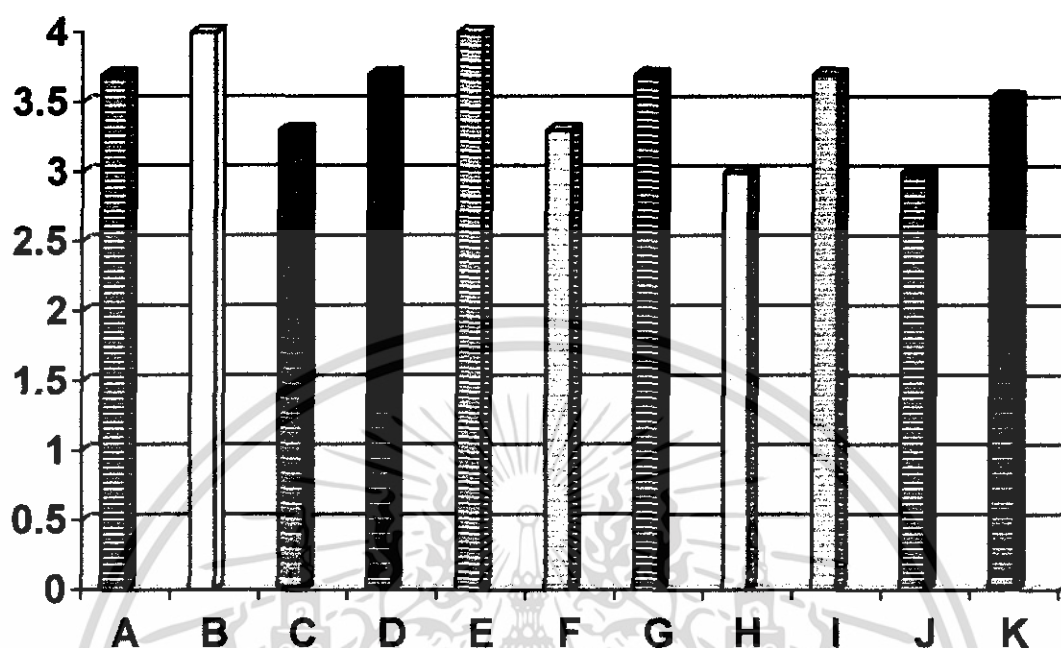
- 4 คะแนน หมายถึง ดีมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ดี
- 2 คะแนน หมายถึง พอใช้
- 1 คะแนน หมายถึง ต้องแก้ไข

ตารางที่ 4 ผลการประเมินแสดงค่าความพึงพอใจด้านความสวยงาม

รายการประเมิน	คุณสุรพล	คุณจินสุจี	คุณเมย์ (พี่เลี้ยงเด็ก)	เฉลี่ย
ชนิดต้นไม้	3	4	4	3.7
รูปทรงต้นไม้	4	4	4	4
การใส่สีส่น	4	3	3	3.3
การใส่ไม้ดอก	4	3	4	3.7
การใส่ไม้ใบ	4	4	4	4
การจัดกลุ่มต้นไม้	3	4	3	3.3
การใช้กรวด	3	4	4	3.7
วัสดุปูทางเดิน	3	3	3	3
จำนวนต้นไม้	3	4	4	3.7
อุปกรณ์แต่งสวน	3	3	3	3
คะแนนเฉลี่ยรวม				3.54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 11 แสดงค่าความพอใจด้านความสวยงาม

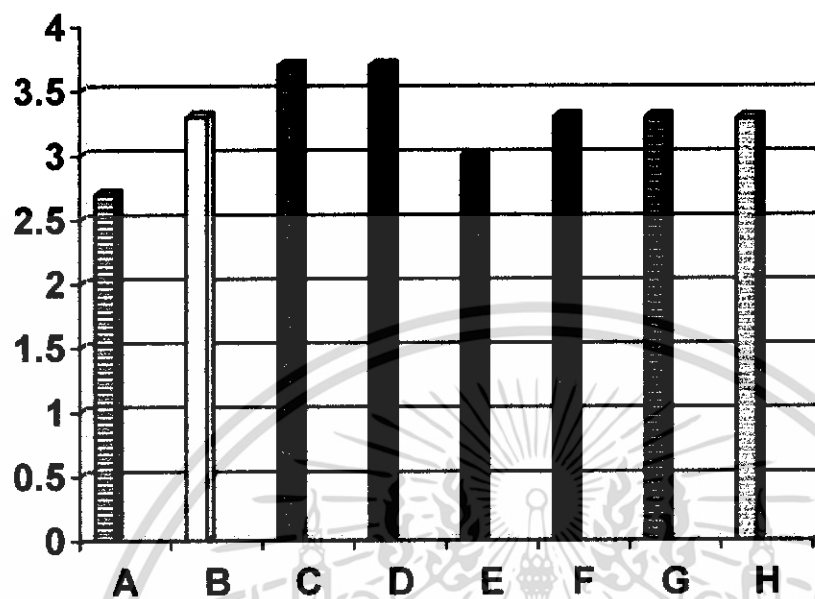
A=ชนิดต้นไม้ B=รูปทรงของต้นไม้ C=การใช้สีต้นไม้ D=การใช้ไม้ดอกไม้ E=การใช้ไม้ใบ
F=การจัดกลุ่มต้นไม้ G=การใช้กรวด H=วัสดุทางเดิน I=จำนวนต้นไม้ K=คะแนนเฉลี่ยรวม

ตารางที่ 5 ผลการประเมินแสดงค่าความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

รายการประเมิน	คุณสุรพล	คุณจินตีย์	คุณเมย์ (พี่เลี้ยงเด็ก)	เฉลี่ย
ไม้ประดับ	2	3	3	2.7
ต้นไม้ให้ร่มเงา	3	3	4	3.3
สนามหญ้า	3	4	4	3.7
ลานพักผ่อน	3	4	4	3.7
ทางเดิน	3	3	3	3
กรวด	3	4	3	3.3
อ่างน้ำต้นไม้	3	3	4	3.3
คะแนนเฉลี่ยรวม				3.29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 12 แสดงค่าความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

A=ต้นไม้ให้ร่มเงา B= ต้นไม้ให้ร่มเงา C=สนามหญ้า D=ลานพักผ่อน E=ทางเดิน
F=กรวด G=อ่างน้ำต้นไม้ H=คะแนนเฉลี่ยรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์

จากการดำเนินงานการออกแบบและปฏิบัติงานปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในครั้งนี้ ทำให้ผู้จัดทำทราบถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอน ตลอดจนการดำเนินงาน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. จากสภาพพื้นที่เดิมของบ้านคุณสุรพล ปัญญารัตน์ เป็นบ้านเดิมมีการถมดินขึ้นมาจากการทรุดตัวของพื้นที่ประมาณ 0.40 เมตร ซึ่งมีต้นไม้ยืนต้นอยู่หลายชนิดในพื้นที่เดิม เจ้าของบ้านต้องการปลูกไม้ เช่น ต้นกล้วย ต้นส้มโอ ต้นฝรั่ง ต้นมะเฟือง ต้นหมากเหลือง ต้นหมาก ทำให้การเคลื่อนย้ายต้นไม้เป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก

2. จากระดับพื้นที่ที่มีความลาดเอียงมากเกิดจากการถมดินทำให้ระดับพื้นด้านหน้าบ้านบริเวณประตูรั้วหน้าบ้านมีดินไหลออกไปทางประตูเป็นจำนวนมากและทับถมวางประตูจึงต้องกอบบล็อกให้มีความสูงในระดับหนึ่งและทำทางระบายน้ำเพิ่มเติม ทำให้ต้องใช้เวลาเพิ่มมากขึ้น

3. สภาพดินที่ถมมีลักษณะเป็นดินเหนียว ทำให้ต้องมีระบบระบายน้ำในพื้นที่และเป็นการแก้ไขปัญหาดินเหนียวจึงต้องใส่อินทรีย์วัตถุในดินและทรายในการปรับสภาพพื้นที่เพิ่มมากขึ้นตามความเหมาะสม

นอกจากปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในแต่ละขั้นตอนยังพบปัญหาและข้อผิดพลาดเล็กน้อยๆที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้จัดทำได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับวิธีดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาย่างถูกต้อง รวมถึงความช่วยเหลือจากเพื่อนๆด้วยดีมาตลอด ทำให้การออกแบบภูมิทัศน์ในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี ในการจัดทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ทำให้ผู้จัดทำทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของนักจัดสวนได้อย่างแท้จริง อีกทั้งได้ประสบการณ์ในการออกแบบเพิ่มขึ้น ซึ่งในการออกแบบจัดสวนไม่ใช่คำนึงถึงความสวยงามเพียงอย่างเดียว ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆในสวนและประโยชน์ใช้สอย ตามความต้องการของเจ้าของบ้านด้วย เพื่อให้เกิดความสวยงามควบคู่ไปกับการใช้งานที่เหมาะสม จึงจะทำให้เกิดความพึงพอใจของเจ้าของบ้านมากที่สุดและเกิดความภูมิใจแก่ผู้จัดทำอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป

จากการออกแบบและปรับปรุงภูมิทัศน์บ้านคุณสุรพล ปัญญารัตน์ มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน 6 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย 1) การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน 2) การวิเคราะห์ข้อมูล 3) การสังเคราะห์ข้อมูล 4) การประเมินราคา 5) ขั้นตอนการจัดสวน และ 6) การประเมินความพึงพอใจ

ในการออกแบบและปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยรูปแบบเป็นสวนแบบบาหลี่ ครั้งนี้ได้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ พื้นที่ส่วน A บริเวณหน้าบ้านทิศใต้ขนานแนวรั้วภายในบ้าน พื้นที่ส่วน B บริเวณมุมทิศตะวันตกของสวนและพื้นที่ส่วน C บริเวณมุมทิศเหนือของสวน

ผลการประเมินของความพึงพอใจด้านความสวยงาม มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.54 จากคะแนนเต็ม 4 และผลการประเมินของความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสมมีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.29 จากคะแนนเต็ม 4 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดีมากและดีตามลำดับ

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชัย จิตสำรวย. 2536. การออกแบบเขียนแบบจัดสวน. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- ขวัญชัย จิตสำรวย. 2541. สวนหย่อมทำได้ด้วยมือคุณ. พิมพ์ครั้งที่6. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชน.
- คณะบรรณาธิการสำนักพิมพ์บ้านและสวน. 2543. สารานุกรมไม้ประดับในประเทศไทย เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านและสวน.
- จักรพันธ์ อักกพันธ์านนท์. 2539. หลักการออกแบบตกแต่งบริเวณ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ขวลิต ดาบแก้ว. 2542. การจัดสวนไม้ประดับ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ดร.วิทย์ เทียงบุญธรรม. 2542. พจนานุกรมไม้ดอกไม้ประดับในเมืองไทย. พิมพ์ครั้งที่4. กรุงเทพฯ : บริษัท รวมสาส์น (1977) จำกัด.
- นิรนาม. 2525. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.
- ประยुทธ พานิชนอก. 2532. การจัดสวน. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- ประเวศ ชัยวงศ์. 2539. การจัดสวนประดับ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นจำกัด 919 เทคนิก พรินติ้ง.
- ปิฎุระ บุนนาค. 2536. ไม้ดอกไม้ประดับ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เนืองอักษร.
- พรรณมเพ็ญ ฉายปรีชา. 2540. การจัดสวน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านและสวน.
- ภูมิพิชญ์ สุขาวรรณ. 2533. ไม้ประดับใบจัดแต่งบ้านละสวน เล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- ภูมิพิชญ์ สุขาวรรณ. 2534. ไม้ประดับใบจัดแต่งบ้านละสวน เล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- ม.ล. จารุพันธ์ ทองแถม. 2536. เฟินสำหรับคนรักเฟินและผู้ปลูกมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- วชิรพงศ์ หวลบุตา. 2538. เฮลิโคเนียไม้ดอกไม้ประดับสวรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บ้านและสวน.
- สมจิตร โยระคง. 2538. การวางผังตกแต่งบริเวณ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทรวมสาส์น (1977) จำกัด.
- สมจิตร โยระคง. 2540. วัสดุพืชพรรณในการจัดภูมิทัศน์. กรุงเทพฯ : บริษัทรวมสาส์น (1977) จำกัด.
- สมจิตร โยระคง. 2541. การจัดการงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์. กรุงเทพฯ : อมรรการพิมพ์.
- เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุนทรีย์ ว่องวีรวุฒิ. 2543. การจัดสวนบ้านคุณปิยากร วรเจริญศรี. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เสรี ทรัพย์สาร. การจัดสวนในบ้าน. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.

เอื้อมพร วิสมหมาย. 2527. หลักการจัดสวนเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรพิทยาก.

เอื้อมพร วิสมหมาย. 2530. หลักการจัดสวนในบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.

เอื้อมพร วิสมหมาย. 2541. พรรณไม้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สมาคมภูมิสถาปนิกแห่งประเทศไทย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อไทย	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์
กกอียิปต์	Egyptian Paper Plant	<i>Cyperus papyrus</i> L.
กล้วยแดง	Yellow Striped Heliconia	<i>Heliconia indica</i> Lamk.
กระดาด	-	<i>Alocasia indica</i> Schott.
โกสน	Croton	<i>Codiaeum variegatum</i> Bl.
โกสนสนเหลือง	Croton	<i>Codiaeum variegatum</i> Bl.
ชาไก่ต่าง	-	<i>Justicia fragillis</i> Wall. Var. variegata
เฟินข้าหลวงหลังลาย	Bird'Nest Fern	<i>Asplenium nidus</i> L.
คล้าม้าลาย	Zebra Plant	<i>Calathea zebrine</i> Lindl.
จั่งจิ้น	Lady Palm	<i>Rhapis humilllis</i> Bl.
ไทรใบต่าง	-	<i>Ficus micrculosa</i> Lindl.
ไผ่ฟิลิปปินส์ต่าง	Gold Dust Dracaena	<i>Dracaena surculosa</i> Lindl.
เฟินเกล็ดหอย	Duffii	<i>Nephrolepis cordifolia</i>
เฟินงามพันช์ขนนก	Whitmanii	<i>Nephrolepis exaltata</i>
เฟินบอสตันสีทอง	Bostoniensis Aureus	<i>Nephrolepis exaltata</i>
เฟินใบมะขาม	Tuber Sword Fern	<i>Nephrolepis cordifolia</i> L.
โมก	Moke	<i>Wrightia Rerigiosa</i> Hook.f.
ลิ้นกระบือ	Picara	<i>Excoecaria cochinensis</i> Var.
เศรษฐีเรือนนอก	-	<i>Chlorophytum bichetii</i> Backer
เสน่ห์จันทร์แดง	-	<i>Homalomena</i> ssp.
หนวดปลาหมึกแคะต่าง	-	<i>Schefflera arboricola</i> (hayata) Hayata cv. Compacta
หมากผู้หมากเมีย	Good Luck Plant	<i>Cordyline Terminalis</i> L.
หลิวงได้หวน	-	<i>Cuphea Hyssopifolia</i> H.B.K.
เอื้องหมายนาต่าง	Crepe Ginger	<i>Sostus Speciosus</i> Sm.
เฮลิโกเนีย	Golden Torch	<i>Heliconia Psittacorum</i> L.f.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้